

Največji sloven-
ski tednik v
Zedinjenih
državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV
uredništva in
upravnništva:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian
Weekly in
the United States
of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:

1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 2. Štev. 2.

Chicago, Ill., 19. januarja (January) 1916

Leto II. Volume II.

Lokalne vesti.

Zadnje nedeljo v tem mese-
cu, to je dne 30. januarja se bo-
de vršila po popoldanski službi
božji v cerkveni dvorani glavna
cerkvena seja. Vsi farani cerkve
sv. Štefana so uljudno naprošeni,
da se te seje udeležijo v obilnem
številu.

Dne 12. t. m. je stalo pred
zveznim sodnikom Landisom pri-
bližno 150 prosilcev za ameriški
državljanjski papir. Od teh je do-
bilo papir 138 kandidatov in sicer
42 Avstrijcev, 42 Rusov, 11 Itali-
janov, 8 Švedov, 6 Nemcev in 6
Angležev; ostali so bili drugih na-
rodnosti. Med Avstrijci je bilo
zastopanih tudi par Slovencev.
Ravno ta dan so položili pri sod-
nijski prošnji za II. papir sledeči na-
ši rojaki: John Mladič, John Vol-
kar, Frank Sifrer, John Kralj, A-
lojz Asich, Jos. Šetina, Josip Ru-
par, Alojz Arh in John Bobič. Po-
snemanja vredno! — Dne 18. t. m.
sta pa naredila prošnjo Jos. Zajc
in Fr. Roblek. Vsi ti prosilci so
hodili nekaj tednov v slovensko
večerno šolo, katero je vodil ured-
nik "Glasila K. S. K. Jednote."

Kakor poročajo newyorški li-
sti, se bo iz Brooklyna semkaj
preselil novoimenovali naš nad-
škof Rt. Rev. George Mundelein
začetkom meseca februarja. Dne
2. februarja se bo vršila v neki
veliki dvorani v New Yorku sla-
vna odhodnica v počast Rt.
Rev. Mundeleinu. Te prireditve
se bo udeležilo okoli 3000 oseb.

Mestni šolski svet bo teko-
či teden določil novo odredbo, ti-
kajočo se pouka plavanja v vseh
ljudskih šolah. V vsaki ljudski
šoli se bo postavilo na mestne
stroške večji bazin, in otroci bodo
prisiljeni učiti se ob gotovih urah
plavanja. Ta odredba je vsaka-
ko umestna. Upati je, da se zana-
prej ne bo dogodilo toliko nesreč
v poletnem času pri kopanju v
bližnjih vodah mesta Chicago.

Minuli teden je pripoznalo
porotno sodišče v Chicagu želez-
niškemu uslužbencu H. Thomasu
iz Granite City \$23.000 odškod-
nine za izgubo ene noge. Da je
Thomasa zadela ta nesreča, je bi-
la krivda Big Four železnice.
Tolike svote se dosedaj še nikdar
ni izplačalo za izgubo samo ene
noge.

Delo otrok po tovarnah in
trgovinah našega mesta se je v
minulem letu zmanjšalo za 49 od-
stotkov. Državni tovarniški nad-
zornik poroča, da je v 8 večjih tr-
govinah na State St. zaposlenih
skupaj 36.000 uslužbencev, med te-
mi je tudi 678 otrok v starosti od
14 do 16 let. Pred 2 letoma je
bilo tam zaposlenih 1328 otrok. V
takozvanih "Mail Order" trgovini-
nah je zaposlenih 14.000 oseb, med
temi je bilo lani samo 60 otrok;
leto nazaj pa 495.

Dne 12. t. m. so pokopali na
Mt. Carmel pokopališču 90 letne-
ga indijanskega glavarja iz rodu
Sioux, Ogalalla Fire. Pokojnik
je bil zadnji še živeči glavar tega
indijanskega plemena in se je u-
deležil l. 1875 pri Little Big Horn
znane Custer masakra. Pri po-
grebu so ga nosili sami njegovi in-
dijanski prijatelji. Ogalalla Fire
je bil naše katoliške vere. Umrl
je vsled neke rane na vratu.

Dne 16. t. m. opoldne je v
hipni blaznosti ustrelil na 6541
Woodlawn Ave. bivajoči policaj
Harry Baird dva otroka, 10
letno Karolino in 8 letnega sinko-
ta Rodneya. Konečno si je po-
gnal še sam krogo v glavo. Vzrok
te družinske žaloigre je bil nepre-
stani prepri pri hiši. Bairdova že-
na je med streljanjem šivala v ne-
ki stranski sobi in je srečno ušla
smrti.

Novice iz slovenskih naselbin.

Za ustanovitev slovenske fare v
New Yorku.

Naši rojaki, živeči v največjem
mestu Zedinjenih držav, — v New
Yorku, so gojili že več let željo za
ustanovitev lastne slovenske cerk-
ve. Dosedaj so hodili deloma v
nemško cerkev sv. Nikolaja na 2.
cesti v New Yorku, ali pa v slo-
vaško cerkev sv. Družine v Green-
pointu. V svrhu ustanovitve ali
gradbe nove slovenske cerkve za
Greater New York, se je vršil dne
9. t. m. v New Yorku ustanovni, a-
li občni shod, kojega se je udele-
žilo okoli 150 Slovencev. Shodu je
načeloval Rev. Benigen Snoj, ki
bo vodil novo slovensko faro. Na
tem shodu se je podpisalo lepo
svoto \$5150.00 kot začetni sklad.
Cerkveni odbor namerava kupiti
na istočni 8. cesti v New Yorku
neko hišo in isto pregraditi v hram
božji. Dal Bog pri tem mnogo u-
speha in svojega blagoslova!

Srebrna poroka prvega gl. tajnika
K. S. K. J.

Dne 14. t. m. je obhajal naš za
K. S. K. J. velezaslužni sobrat Mi-
hael Wardjan v Jolietu, Ill., svojo
srebrno poroko. Omenjeni dan se
je vršila v tamošnji slovenski cerk-
vi sv. Jožefa slovesna obnovitev
zakonske obljube, srebrna gostija
se je pa obhajala v nedeljo dne 16.
t. m. a domu slavljenca.

Mr. Wardjan je bil, kakor zna-
no, ustanovnik naše K. S. K. J.,
in prvi glavni tajnik. Za procvit
naše podporne organizacije je storil
že mnogo dobrega, saj je opravil
ljal posle I. tajnika tudi več let
kasneje.

Pri tej priliki mu kličemo v i-
menu glavnega odbora, imenu vse-
ga članstva ter tudi v našem ime-
nu: Še na mnoga, mnoga leta! Dal
Bog Mr. Wardjanu in njegovi cenj.
soprogi dočakati še zlate poroke
v zdravju, miru, sreči in zadovolj-
nosti!

Ameriške vesti.

VESTI IZ WASHINGTONA, D. C.

Umestna resolucija.

Washington, D. C., 13. jan. —
Danes je prečital kongresnik
Bennett iz New Yorka v poslanski
zbornici resolucijo, oziroma proš-
njo velikega števila ameriških
državljanov, da naj bi vlada Ze-
dinjenih držav prepovedala izvoz
municije v Evropo. To prošnjo je
podpisalo 50,110 oseb.

Zadevo se je izročilo tozadevne-
mu odseku in presojo in rešitev.

Za povečanje mornarične rezerve.

Washington, D. C., 14. jan. —
V senatski zbornici se je danes
prečitalo predlogo senatora Till-
mana za povečanje mornarične re-
zerve. To predlogo osobito odo-
brava mornarični tajnik Daniels.
Zedinjene države naj bi že v mir-
nem času zaprisegle primerno šte-
vilo rezervnikov za mornarično
službo, katere bi se odpoklicale
pod orožje samo v slučaju vojne.
Plača za te vrste rezervnike naj bi
bila tudi v mirnem času \$12.00 na
leto.

Povečanje narodne garde.

Washington, D. C., 14. jan. —
Glasom senatora Cumminsonove
predloge se bo narodno gardo v
Zedinjenih državah v mirnem času
povečalo na 40.000 mož, v vojnem
času pa na 800.000. Obveznost v
tej vojaški službi bo trajala tri
leta z vsakoletnimi strelnimi in
drugimi vojaškimi vajami.

Nove državne smodnišnice.

Washington, D. C., 14. jan. —
Illinoiski kongresnik Wilson je
danes v kongresni zbornici predlo-
žil svojo resolucijo, da naj bi vla-
da dovolila \$20,000.000 kredita za
zgradbo štirih novih lastnih to-
varn za izdelovanje municije in
orožja. Te smodnišnice naj bi se
zgradilo kje v istočnih državah,
nedaleč od Pennsylvanije.

Dva nova dreadnaughta.

Washington, D. C., 15. jan. —
Zastopniki mornaričnega odseka
so zahtevali v kongresni zbornici,
da naj se še tekoče leto zgradi dva
nova superdreadnaughta s pro-
stornino 36,000 ton. Na vsakem
teh novih pomorskih velikanov
naj bi bilo po deset 16 palčnih to-
pov. Stroški enega superdread-
naughta so preračunjeni na
\$18,000.000.

Proti odušitvu.

Washington, D. C., 14. jan. —
Prihodnji ponedeljek se bo de-
v kongresni zbornici debatiralo o
Howardovi predlogi, ki določa, da
ne smejo razne Narodne banke,
osobito na jugu izvrševati oduše-
tva. Določilo se bo postavne
obrestne odstotke pri posojilih.
Nekatere države na jugu računajo
svojim strankam od 12 do 50 od-
stotkov zamudnih obresti.

Novi "homesteadi."

Washington, D. C., 15. jan. —
Kongresna zbornica je danes spre-
jela zakon, da naj se odda
700,000.000 državnega zemljišča
ali v najem, ali pa naselnikom za
homesteade. Ozemlje se nahaja v
17 raznih državah. Homesteadi se
bo razdelilo po 640 akrov. Na tem
ozemlju se nahaja po zadrlu
veščakov približno 450 milijard
ton premoga, mnogo fosfata, pe-
troleja in drugih mineralij v skup-
ni vrednosti \$90,000.000.000. Vse
te ogromne zemeljske zaklade naj
se prične čim prej mogoče spravl-
jati na površje.

Avstrija zanikuje, da je potopila
parnik "Persijo".

Washington, D. C., 17. jan. —
Avstrijska vlada je po večdnev-
nem odlogu in preiskavi obvestila
uradnim putem državni depart-
ment, da ni potopil nikak avstrijski
podvodni čoln angleškega potni-
škega parnika "Persia", na ko-
jem je našlo smrt tudi nekaj Ame-
ričanov.

Obsojen dinamitar.

Los Angeles, Cal., 17. jan. —
Minuli teden je bil pred tukajšno
zvezno poroto po več dni trajajoči
obravnavi obsojen v dosmrtno
ječo zaveznik zloglasnih dinamit-
ardov W. Smidt, ker je bil pred
leti pri razstrelitvi "Los Angeles
Times" poslopja dejanski udele-
žen.

Smrt skopuha.

St. Louis, Mo., 15. jan. — Tukaj
je umrl pred 3 dnevi 78 letni
Joseph P. Ropp vsled gladi, mra-
za in navideznega pomanjkan-
ja. Sedaj se je dognalo, da je
imel pokojnik \$18.000 gotovine na
neki tukajšnji banki.

Umobolna 35 let.

V Peoriji, Ill., je te dni umrla
67 letna Miss Helen M. Kinney iz
Elgin, Ill. Pokojnico so pripeljali
v to državno morišnico l. 1881, ali
pred 35 leti.

Razstrelba na podmorskem čolnu.

New York, N. Y., 15. jan. — V
državni ladjedelnici v Brooklynu
se je pripetila danes pri popravu
podmorskega čolna "E-2" raz-
strelba iz nepoznatih vzrokov.
Štiri osebe so bile pri tem na me-
stu ubite, deset pa težko ranjenih.

16 Američanov usmrčenih.

El Paso, Texas, 12. jan. — Blizu
mesteca Chihuahua v Mehiki so
včeraj ondnotni bandite ustavili
nek vlak, na katerem se je naha-
jalo 17 Američanov, večinoma
premogarji. Bandite so ukazali
istim, da so morali stopiti iz vla-
ka, nakar so vse razun enega po-
strelili. Med žrtvami se je naha-
jal tudi C. R. Watson, ravnatelj
in lastnik nekega premogovnika.
Zadevo se je brzojavnim putem
naznanilo državnemu departmen-
tu v Washington.

General Huerta umrl.

El Paso, Texas, 13. jan. — Da-
nes ob pol 9 uri zvečer je umrl na
svojem stanovanju tukaj bivši za-
časni mehiški predsednik general
Victoriano Huerta. Umrl je vsled
ponesrečene operacije na ledicah.
Njegovo truplo bodo prepeljali v
Mehiko.

General Huerta je bil sprva na-
vaden vojak in se je sčasoma o-
vpsel do tako visoke časti. Boje-
val se je dolgo časa na strani usta-
šev v znani revoluciji l. 1913.

Začasno predsedništvo republi-
ke Mehike je nastopil dne 19.
februarja l. 1913, ko je moral
njegov prednik Francisco Madero
odstopiti. Vlada Zedinjenih držav
ga vendar ni hotela pripoznati. —
Boril se je s svojimi nasprotniki-
ma generalom Carranzem in
Francisco Villa-em, ter je koneč-
no zbežal na Špansko, zatem pa v
Zedinjene države, kjer je mu je
slednjič smrt ustavila pot njego-
vega viharnega življenja.

Inozemske vesti.

PORAŽENI ČRNOGORCI. — CE-
TINJE V AVSTRIJSKIH
ROKAH.

Dunaj, Avstrija, 17. januarja. —
(Uradno poročilo.) Glavno mesto
črnogorske kraljevine, — Cetinje,
je padlo v naše roke. Ko so naše
hrabre čete včeraj napodile so-
vražnika, so zmagonosno korakale
v Cetinje. Kraljeva palača je ne-
poškovana, kakor tudi mesto
samo. Prebivalstvo tega mesta je
mirno.

Dunaj, Avstrija, 15. januarja. —
Vsled zavzetja glavnega mesta
Črne gore, — Cetinje, so vse čete
kralja Nikite zapustile to mesto
in se sedaj umikajo na celi zapad-
ni in južni fronti. Naša armada,
ki je sovražiku za petami, je že
prekoračila mejo pri Budua-Ceti-
je-Grab-Grahoven, ter je zasedla
obmejno ozemlje iztočno od Bile-
ja in Avtovaca. Pri Grahoven je
padlo nam v roke 500 sovražnih
pušk, troje topov, 1 strojna puška
in dosti municije.

Veliko veselje v Avstriji.

Curij, Švicca, 14. jan. (preko
Londona). — Iz Dunaja prihaja
semkaj poročilo, da vlada po celi
Avstriji nepopisno veselje vsled
zmage Avstrijcev v Črni gori, ker
so slednji zavzeli najbolj važno
črnogorsko postojanko Lovcen in
glavno mesto Cetinje. To zmago
se pripisuje najbolj važni za časa
sedanje vojne. Po vseh večjih me-
stih avstro-ogrške monarhije se
prirejajo sijajne manifestacije, pri
katerih hvali ljudstvo hrabrost
avstrijske armade. Dunajski list
"Neue Freie Presse" zatrjuje, da
bode postalo sedaj mesto Kotor ob
jadranskem morju eno izmed naj-
bolj važnih in utrjenih avstrijskih
vojnih pristanišč. S tem si bode
pridobila avstrijska mornarica
premoč in gospodarstvo v Jadrans-
kem morju.

Uspešen napad Avstrijcev.

Rim, Italija, 14. jan. (preko
Pariza). — List "Tribuna" poro-
ča, da so zavzeli Avstrijci hrib
Lovcen, ki vodi naravnost v glav-

no mesto Črne gore, — Cetinje.
Tega napada se je vdeležila okoli
50.000 mož broječa avst. armada.
Na ta hrib se je streljalo iz Koto-
ra in s hriba Čermac. Črnogorci
so se umaknili konečno s hriba
Lovecen, kojega preje ni zamogla
zavzeti še nobena sovražna sila in
so zbežali na hrib Kuk. Ni torej
čuda, da so padle tudi Cetinje v
avstrijske roke, ker so oddaljene
od gore Lovcen samo 6 milj. Mesto
Cetinje se dviga 2000 čevljev nad
morsko gladino in šteje nekaj nad
2000 duš.

Upi Italijanov splavali po vodi.

Berlin, Nemčija, 14. jan. — V
Italiji, Franciji in na Angleškem
so zelo pobiti vsled zavzetja glav-
nega črnogorskega mesta Cetinje
po Avstrijcih. Italijanski listi me-
čejo sedaj krivdo vojnemu mini-
strstvu, ker ni ustavilo bombardir-
anja Avstrijcev pri Kotoru, da so
slednji lahko zavzeli Lovcen in
prikorakali v Cetinje. Italija je
vedno gojila nado in upe, da bo
postala ona gospodarka Jadrans-
kega morja, a sedaj so ji ti upi
splavali po vodi. Avstrija ima
sedaj v svojih rokah vsa važna
obrežna mesta ob tem morju,
tako, da jih ne more iztrgati iz
njih rok nobena sovražna sila.

Črnogorci bežijo v Albanijo.

Curij, Švicca, 15. januarja. — Iz
Avstrije semkaj poroča, da se
je umaknila črnogorska vlada iz
mesta Cetinje v Skader, v Severni
Albaniji. Na balkanski meji se
vršijo med ondnotnimi domačini in
Črnogorci hudi boji, ker Albanci
ne puščajo črnogorskim vojakom
proste poti. Kje se nahaja sedaj
črnogorski kralj, — ni znano. Go-
tovo se je pridružil svojim četam,
kje v albaniskem gorovju, ki so na
potu proti Skadru. Govori se že,
da se bode Črna gora udala in za-
prosila Avstrijo premirja, ker se
ne more nikakor več iz avstrijske
pasti rešiti.

Z goriškega bojišča.

Dunaj, Avstrija, 15. jan. — Naše
čete so si zopet iz sovražnikovih
rok prisvojile več utrjenih pozicij
pri Oslaviji.

Na celi bojni fronti je bila ita-
ljanska zračna flotila in infanteri-
ja zadnje dni zelo agilna; a do-
segla pa ni ničesar.

Nad Ljubljano, glavnim mestom
Krajev se je pojavil tudi nek
sovražni aeroplan, a ni naredil
nikake škode.

Pri Malborjetu in Rablju je so-
vražna artilerija skušala na vsak
način zavzeti ondnotne naše utrdbe,
a je morala konečno odnehati.
Tudi zadnji artilerijski dvoboj ni
povzročil na onih krajih nikake
škode.

Avstrijci bombardirali mesto

Rimini

Rim, Italija, 14. jan. — Včeraj
je bombardiralo italijansko mesto
Rimini četvero avstrijskih aero-
planov. Eden izmed teh je padel
na tla, ker so ga naši strelci po-
godili. Pri tem sta bila oba čast-
nika sovražnega aeroplana ubita.
Mesto Rimini šteje okoli 50.000
prebivalcev, ter se nahaja ob izli-
vu reke Mareochia ob Jadrans-
kem morju.

Nečloveški Italijani.

Berlin, Nemčija, 15. jan. — Iz
glavnega avstrijskega vojnega
stana se semkaj poroča o števil-
nih grozodejstvih, katere uprizar-
jajo Italijani z avstrijskimi poda-
niki ali ujetniki. Tako so zopet
zadnje dni Italijani ustrelili sedem
kmetov na Goriškem, katere so ob-
dolžili umora neke italijanske
straže. Kasneje se je pa dognalo,
da so bili nesrečniki popolnoma
nedolžni. Italijani zaplenijo vašča-
nom zavzetih krajev najprvo vse
orožje in nože, — kdor se jim
brani, — ga ustrelje.

Neko avstrijsko patroljo 10
mož, so Italijani pri Trziču in
Gradežu najprvo ujeli, — koneč-
no se je pa nad njo izrekla smrtna
obsodba, da so bili vsi postreljeni,
brez kakega tehtnega vzroka.

Avstrijska križarka potopljena.

Rim, Italija, 15. jan. — Uradno
se tukaj poroča, da je francoska
torpedovka "Foucault" v Jad-
ranskem morju potopila neko
avstrijsko pomožno križarko, No-
vara sistema. Križarka je imela
za 3384 ton prostornine ter je bila
jednaka kakor pomožne križarke
"Novare", "Helgoland", "Sai-
da" in "Admiral Spaun".

Velike izgube Rusov

Berlin, Nemčija, 15. jan. — Vsi
ruski napadi na avstrijsko bojno
črto v istočni Galiciji in Besara-
biji so brezuspešni. Rusi hočejo v
veliki premoči premagati sovraž-
nika, a to se jim ne posreči. Boji
se še vedno nadaljujejo z velikimi
izgubami na ruski strani. Pri To-
porovcu so Avstrijci sijajno po-
tolkli sovražnika. Samo na enem
mestu je obležalo 1000 mrtvih Ru-
sov, 2 častnika in 240 mož je bilo
pa odpeljanih v vojno ujetništvo.

V istočni Galiciji napredujejo
zelo uspešno avstrijski generali
Pflanzer, Baltin in Bothmer, kjer
so tekom nekaj dni zajeli 5100 Ru-
sov ter odvedli v vojno ujetništvo.

Avstrijske čete imajo v oblasti
še vse ozemlje ob reki Stripa v Be-
sarbiji pravno tako, kakor so ga
imale še pred Božjem, dasiravno
Rusi nasprotno zatrjujejo.

Angleži zasedli glavno grško pri-
stanišče.

Berlin, Nemčija, 17. januarja. —
Angleške bojne ladje so prišle z
blokada polotoka Pireja, glavnega
pristanišča na Grškem, ki se naha-
ja samo 5 milj južnozapadno od
Aten. Ker se boji Grška, da bi
Angleži ne zavzeli tudi tega mesta,
se je vlada preselila v Lariso. Grška
bode proglasila že tekom
tega tedna po celi deželi vojno
stanje.

Dalje se tudi semkaj poroča, da
so ententne čete popolnoma obko-
lile Solun ter več drugih važnih
pristanišč v aegejskem morju.

Vojna bo trajala še celo leto.

Berlin, Nemčija, 17. jan. —
Kakor je izvedel neki vojni poro-
čevalec "Mednarodne časnikar-
ske zveze" od nemškega feldmar-
šala von Hindenburga, še ni kma-
lu pričakovati konca vojne. Na-
pram temu poročevalcu se je Hin-
denburg o tem sledeče izrazil:
"Nič nam ni na tem ležeče, če
vojna mine letos, ali ne! — glav-
na stvar je pri tem, da se bo seda-
ja vojna za nas uspešno iztekla!"

Liebnecht padel v nemilost.

Rim, Italija, 15. jan. — Osred-
nji odbor socialistov na Nemškem
je izključil iz svoje stranke zna-
nega voditelja Dr. Karol Lieb-
knehta, ker ni zastopal pravilno
interesov te stranke. Za izključe-
nje je bilo oddanih 60 glasov pro-
ti 25.

Španski parnik zadel ob mino.

Pariz, Francija, 17. januarja. —
Blizu Biscay zaliva, nedaleč od
mesta La Rochelle, je zadel špan-
ski tovorni parnik "Bayo" ob po-
morsko mino in se je na mestu po-
topil. "Bayo" je zavzemal 2776
ton. Izmed 26 mož na krovu se je
rešil samo eden.

Velik požar v mestu Bergen.

Kristiania, Norveško, 17. jan. —
Tretje največje mesto na Norve-
škem, Bergen, — je minulo sobo-
to ponoči skoro do polovice zgo-
relo. Mesto je štelo preje približ-
no 90.000 prebivalcev, sedaj jih je
pa na tisoče in tisoče brez domov-
ja. Vse večje trgovine, cerkve,
šole, bolnišnice in druga javna po-
slopja so upepeljena. Škoda znaša
nad \$20,000.000.

Dopisi in društvene vesti.

NAZNANILO.

Društvo Marije Čistega Spočetja št. 80 K. S. K. J. So. Chicago, Ill. je imelo svojo glavno, ali letno sejo dne 19. decembra m. l. Na tej seji se je vršila tudi volitev uradnic za leto 1916. V odbor so bile izvoljene sledeče: Uršula Kučič, predsednica; Agnes Fugina, podpredsednica; Angela Gorenc, I. tajnica; Alojzija Martič, II. tajnica; Katarina Jakovčič, zastopnica; Ana Cherne, blagajničarka; nadzornice: Marija Sebohar, Helena Dolinšek in Alojzija Likovič. Zastavonosilke: Marija Enčimer, Marija Janežič, Angela Setnik in Agnes Zerlog. Ravnateljica: Barbara Stegnar.

Nadalje prosim, da naj se zberejo vse članice našega društva na prihodnji redni mesečni seji, ker je društvo sklenilo narediti "party" na čast novim uradnicam.

Tudi se prosim vse članice, da naj bi točno plačevale svoje mesečne prispevke in poravnale svoje dolgove.

Pozdrav do vseh članic in članov K. S. K. J.!

Margareta Stanko,
bivša tajnica.

Opomba: Naslov naše nove društvene tajnice za leto 1916 je: Mrs Angela Gorenc, 9517 Ewing Ave. So. Chicago, Ill.

Iz urada društva "Marije Majnika," št. 154 K. S. K. J. Peoria, Ill.

S tem se naznanja članom našega društva, osobito onim izven mesta, ali na potnih listih, da je bil dne 9. t. m. umeščen novi tajnik pri našem društvu. V sled tega ste naproseni, da se zanj vedno in pravočasno obračate na podpisane novega tajnika. Vsak član naj prečita tudi še enkrat pravila našega društva in Jednote in naj se blagovoli po njih ravna.

Tudi naše društvo je na tej seji debatiralo glede uvedbe otroškega oddelka pri naši Jednoti in se je enoglasno izreklo za sprejem istega.

Vsem tu živim članom polagam na srca in jih prosim, da agitirajo marljivo za naše društvo in našo sl. Jednoto, da bi v tekočem letu pridobil vsak član vsaj enega novega kandidata; s tem nam bo uspeh še bolj zagotovljen.

Sobratski pozdrav vsem članom K. S. K. J.!

Jakob Zabukovec, I. tajnik
27. 21 So. Washington St.
Peoria, Ill.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam, da je društvo sv. Veronike št. 115 K. S. K. J. Kansas City, Kans. na svoji seji, dne 9. t. m. sklenilo, da se popolnoma strinja z nasvetom glavnega tajnika K. S. K. J. glede uvedbe otroškega oddelka. Tako je prav! — Naj gredo pod okrilje naše sl. Jednote tudi naši t. mali, da bodejo postali na ta način enkrat naši vredni in dobri potomci.

S pozdravom do vseh članic in članov naše Jednote in tudi do Vas sobr. urednik!

Marija Maurin, tajnica.

Iz urada društva sv. Franciška št. 66 K. S. K. J. Cleveland, O.
Cenjeni društveni sobratje in sestre:

Dasiravno neradi, smo vendar primorani priobčiti na tem mestu danes sledeče naznanilo.

Meseca decembra je naš društveni tajnik priobčil v Glasilo obzavo, da se bo vršila pri društvu volitev novega odbora. Bilo je tedaj tudi omenjeno, da dotični, ki se te seje ne udeležijo, plača 50c v društveno blagajno. Pa žalibože, —kako se je vršila volitev? — Tajnik je razposlal poleg tega še pisma na vse članice. Kaj je torej s tistimi, ki jih ni bilo? Nastopilo je novo leto. Tajnik ima celoletni račun narejen. Kje je bil nadzorni odbor, ali pregledovali knjig? Nobenega ni bilo na seji dne 2. jan. ko se je vršila prva seja v tem letu.

Cenjeni bratje! Koliko Vas je prišlo? Ali je morda seja samo za predsednika, tajnika in zastopnika in še par drugih? Za koga smo delali letni račun, da se je razvi-

dlo, koliko denarja je preostalo koncem leta v naši blagajni.

Cenjeni sobratje! V sled tega Vas ponovno prosimo, da naj se dne 6. februarja VSAK član vdeleži naše seje, ki se prične točno ob 2 uri popoldne. Pridite vsi, ako hočete, da bo naše društvo še naprej obstalo na stari podlagi; v nasprotnem slučaju bode pri društveni odbor odstopil od svojih mest in tudi lahko od društva; potem boste lahko brez skrbi sedeli doma za pečjo. Potem menda ne boste delali krivde društvenemu odboru in ne boste morda tarnali: Kakšni uradniki so to itd? To ni nikakor naša krivda, ako se članstvo ne briga za seje, temveč to je krivda malomernih članov.

Da dragi nam sobratje! Kakor hitro pa kak član zbolí, ta ve takoj za društveni odbor ali za društvene uradnike, kaj mu je storiť? da bode dobil bolniško podporo. — Ako pa na primer kedó dolguje že po 3 ali 4 mesece na članarini, pa pravi: bom pa pustil društvo in Jednoto. To ni sobratsko delovanje, to ni za uspeh društva, ako mora društvo iz svoje lastne blagajne včasih plačati po 4 ali 5 dol. za takega člana. Res, čudno se nam vidi, da je treba vedno tako opominjati članice, da naj pridejo redno k sejam. Koliko da to dela in stroškov tajniku društva, ko je treba kupovati znamke za pisma. Pa mislite morda: Naj le dela tajnik, saj ima lepo plačo od društva. Hvala lepa za take izraze! in za tako plačilo! Odbor rad dela, ako je lep red pri društvu, v nasprotnem slučaju je pa delo odbora težavno, osobito delo I. tajnika. Koliko ima tajnik opravkov, ako je član bolan, ako celo umrje? Ne sme se bati ne mraza in ne hude vročine, da opravi v tem slučaju potrebna pota. Ne sme se ozirati, ako ima doma svojo družino zdravo, ali ne? Sedanje tajnikovo plačilo nikakor ne zadostuje za anes.

Upamo torej, da ne bodo ostale te vrstice glas upijočih in puščavi, in da bodo zavlada pri našem društvu zopet: edinstvo, sloga in sobratska ljubezen!

K sklepu Vas lepo pozdravljamo, kakor tudi vse brate in sestre naše slavne Jednote in jim želimo srečno in veselo novo leto, dasiravno že malo pozno!

Za odbor:

Josip Mehle, predsednik.
Egidij Verhovc, I. tajnik.
Anton Sustarsič, zastopnik.
(Pečat društva.)

Iz urada društva sv. Alojzija št. 83 K. S. K. J. Fleming, Kans.
Naše društvo se popolnoma strinja z novim otroškim oddelkom, katerega namerava naša sl. Jednota v kratkem uvesti. Naša iskrena želja je, da bi se ta dobra ideja prav kmalu uresničila.

Tem potom opominjam tudi vse oddaljene članice našega društva, ki se nikakor ne morejo udeležiti mesečnih sej, da mi potrebne prispevke določijo kmalu po seji. Meni, kot tajniku društva bi bilo veliko ljubše, ako bi denar za društvo pošiljali pred sejo in sicer pred vsako drugo nedeljo v mesecu, da mi bo na ta način mogoče narediti pri seji račun o skupaj plačanem asamentu. Upam torej, da se bo to mojo uradno prošnjo v prihodnje vestno upoštevalo.

Sobratski pozdrav
Anton Skubitz, I. tajnik.
R. R. 2 Box 64 Pittsburg, Kans.

Iz urada predsednika društva sv. Franciška Saleskega št. 29 K. S. K. J. Joliet, Ill.

Tem potom se naznanja vsem članom gorinavednega društva, da bode praznovalo naše društvo 20 letnico svojega obstanka letos dne 2. februarja. V ta namen bode priredilo društvo prosto zabavno veselico dne 6. februarja v šolski dvorani takoj po seji društva. V sled tega so vsi člani društva naproseni, da se te veselice, ali slavnosti v obilnem številu udeležijo! Vsak član mora biti vesel, da je dočakal ta redek spominski dan. Spominjati se moramo društva, ki je tekom 20 let že toliko dobrega storilo svojim članom in članicam, bodisi pri izplačilu bolniške podpore, poškodninske podpore, ali pa posmrtnine in pogrebniških stroškov.

Dosti naših sobratov in sester je nam ugrabila nemila smrt iz našega društvenega kroga v tem času, ki že počiva v hladni tuji zemlji. Sveta dolžnost nas torej veže, da se ta dan zahvalimo iskreno Bogu, da nas je ohranil še žive in zdrave povodom 20 letnice obstanka društva. Šteti si moramo tudi v čast in v nekako zadovoljevanje za vse naše dolgoletno delovanje v korist in napredek društva, da je zamoglo obstati dobro in zvesto svoji dobri materi K. S. K. Jednoti.

Žal pa, da ne bomo mogli ustreči povodom 20 letnice gostom takó, kakor bi bilo želeli! Znano je Vam cenjeni sobratje, da je naš župan vedno poveljeval, da ne dovoljuje ob nedeljah, da bi se točilo pivo, ali vino in prirejal plesnih zabav. V sled tega Vas prosimo, da nam ne štejete tega v zlo, ker ni, ali ker ne bo naša krivda, da ne bode tem povodom prirejena kak plesna veselica.

Člane društva živče v Jolietu in okolici prosimo, da se blagovolijo udeležiti v polnem številu te slavnostne prireditve, ker ta dan bo prosta pijača in prigrizek. Upati je, da se bo tega spominskega društvenega sestanka udeležil vsak član. Slavnost se vrši, kakor že omenjeno v nedeljo dne 6. februarja t. l. popoldne v šolski dvorani.

Konečno želim članom društva sv. Franciška Sal. št. 29, da bi dočakali vsi še drugih 20 let, zdravi in veseli in da bi še za naprej delovali za napredek društva kakor doslej!

Sobratski pozdrav našim članom in članstvu K. S. K. J.!

Martin Težak, predsednik.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. Joliet, Ill.

Dne 2. januarja t. l. je imelo naše društvo svojo redno mesečno sejo in obenem tudi umeščenje odbora za leto 1916 katero se je vršilo v najlepšem redu. Umeščenecem novega odbora je bil izvoljen naš društveni sobrat g. George Stonich, ki je držal tem povodom prav lep nagovor; zaenost je pa tudi omenil o začetku in poslovanju našega društva, koliko so se naši prvi člani potrudili za napredek društva, kotje sedaj hvala Bogu lepo uspeva in ima tudi že precejšnjo svotico denarja v svoji blagajni. Govornik, ali sobr. George Stonich je bil tudi eden izmed onih, ki so se toliko trudili spočetka za naše društvo. Tem potom mu toraj v imenu članstva našega društva izrekam lepo hvalo za ves njegov trud, osobito pa lep nagovor pri zadnji umestitvi odbornikov.

Ker je po naključju v zadnjem mojem dopisu izostalo nekaj imen naših novoizvoljenih uradnikov za tekoče leto, naj bode s tem za deva izpolnjena. V naš odbor so bili izvoljeni sledeči uradniki za leto 1916: Josip Bučar, I. maršal; Martin Kramarič II. maršal. Zastavonosilec: Anton Glavan jr.; Martin Liberšar jr., Math. Količ jr.; Frank Rus jr. in Ignac Begar. George Stonich umeščenecem odbora.

Ob enem kličem vsem onim možem in fantom, ki še niso pri nobenem podpornem društvu: pristopite v naše društvo, sedaj imate lepo priliko, ker je pristopnina v društvo znižana samo na \$1 — Pristopite torej sedaj, dokler je čas in lepa prilika!

Sobratski pozdrav vsem članom in članicam društva sv. Jožefa št. 2 K. S. K. J. v Joliet, Ill.

John Vidmar, tajnik.

Iz urada tajnika društva sv. Barbare št. 97 K. S. K. J. Mt. Olive, Ill.

S tem prosim in opominjam vse članice našega društva, da se izvolijo zanesljivo udeležiti druge redne mesečne seje, ki se bode vršila v društveni dvorani radi važnih razlogov dne 6. februarja t. l. Kdor se te seje ne vdeležijo, plača 25c v društveno blagajno.

Istotako se opozarjajo vsi člani, ki še niso dobili novih certifikatov, da naj pridejo k tej seji ponje.

Dalje prosim vsa ona krajevna društva naše Jednote, katere so prejela od nas žrebne tikete za zlato uro, da naj jih po svoji možnosti razpečajo in mi neprodane zanesljivo vrnejo nazaj še pred 29. marcem t. l., ker 30. marca se vrši žrebanje. Prvič določeno žrebanje se je moralo preložiti, ker je nemogoče, da bi dobil do

31. januarja t. l. vse tikete nazaj. Prav srečno in zadovoljno novo leto vsem bratom in sestram K. S. K. J.!

S pozdravom

Anton Mučič, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo sv. Jožefa št. 53 K. S. K. J. v Waukegan, Ill. je izvolilo na svoji glavni seji meseca decembra t. l. sledeče uradnike za leto 1916:

Frank Jerina, predsednik; John Jerina, podpredsednik; John Petkovšek tajnik; John Dobrovolc zapisnikar; Fr. Opeka zastopnik; Jurij Kržič blagajnik; Frank Šebenik, John Čamerik in Frank Furlan, nadzorniki; Frank Barle in Jakob Kovač, bolniška odbornika; Frank Novak in Frank Kržič zastavonosilec; Karol Haerauer, reditelj; Frank Gostiša maršal; Dr. Radcliffe društ. zdravnik.

Društvene redne mesečne seje se vrše v Math. Slana-tovi dvorani.

Naznanjam tudi, da se društvo sv. Jožefa št. 53, popolnoma strinja s predlogom glavnega tajnika, glede ustanovitve otroškega oddelka pri naši K. S. K. Jednoti.

Z bratskim pozdravom

John Petkovšek, tajnik.

NAZNANILO.

Društvo "Marija Zdravje Bolnikov" št. 94. v Subletu, Wyo., je na svoji zadnji seji izvolilo sledeči odbor za l. 1916: Predsednik John Krumpačnik, podpredsednik K. Podlesnik, tajnik Jernej Gradišnik, zapisnikar Jozef Rakum, blagajnik Frank Cirej; zastopnik Aloiz Orešnik. V nadzorni odbor so bili izvoljeni sledeči: I. nadzornik Maks Hainzič, II. nadzornik Frank Šolar, III. nadzornik Joe Juvan, reditelj Johan Solar.

Ob enem se tudi opominjam vse članice, spadajoče k omenjenemu društvu, da naj pošljejo svoje certifikate društvenemu tajniku, da bode dobili nove. Konečno želim celemu novemu odboru veliko uspeha in napredka v tem letu.

S bratskim pozdravom

Joe Juvan, nadzornik.

Izjava.

Društvo sv. Martina št. 126 K. S. K. J. v Mineral, Kans. je na svoji redni seji dne 9. januarja t. l. razmotrivalo zaradi nameravnega otroškega oddelka pri K. S. K. J. in se popolnoma strinja z uveljebitvijo istega.

Sobratski pozdrav vsem, Jednotinim članom in članicam!

Peter Dolenc, tajnik.

Naznanilo in zahvala.

Tem potom naznanjam vsem članom društva sv. Družine št. 5 K. S. K. J. La Salle, Ill., da se je vršila naša društvena veselica na starega leta večer in zaključila se je na novega leta dan ob 12 uri popoldne.

V tem času je bila dana prilika vsem članom, da bi se udeležili veselice. Seveda mora prispevati vsak član \$1 — v društveno blagajno če se je veselice udeležil ali ne.

Oni ki so bili pri tej prireditvi navzoči, so veselo pričakovali novega leta. — Srečno novo leto! — Navzočim članom našega društva je ta večer poslal pismene nvlť. čestitke tudi naš g. župnik slovenske cerkve sv. Roka v La Salle. Pisal nam je sledeče: "S slovenskega hriba dne 31. dec. 1915."

Mr Ivan Tomše, predsednik dr. sv. Družine št. 5 La Salle, Ill.

Predragi: —

Prilagam \$1. — kot vstopnino na veselico. Ker se ne morem osebnostno vdeležiti, prosim Vas, g. predsednik, da ko pride ura, tudi v mojem imenu želite vsem društvenikom: "Srečno, veselo novo leto!" Dobro se imejte!

Vaš udani
Rev. Fr. Šaloven,
župnik."

Torej člani dr. sv. Družine št. 5 K. S. K. J. zapomnite si ta dobrodelni korak našega g. župnika. Želeli bi bilo, da mu boste šli tudi vi na roke vsak čas! — Jaz zdolej podpisani se k župniku v imenu društva zahvaljujem za dar, katerega je nam naklonil v prid blagajne.

Zaeno se tudi zahvalim vsem darovalcem, ki so kaj darovali za zgoraj omenjeno veselico v korist društva, ter so nam s tem pripomogli, da nam je preostala lena svotica čistega prebitka, namenjena v blago svrhu, ali bolnim sobratom našega društva.

Bog naj vsem stotero povrne, društvenikom naj pa podeli ljubo zdravje!

Sobratski pozdrav do vseh članov in članic našega društva in članstva K. S. K. J.!

John Tomcha, predsednik.

Ely, Minn.

Dne 8. januarja je umrla tukaj Mrs Ana Muhvič, ena najstarejših naseljencev na Ely, Minn. Tukaj je živela že 25 let. Zapušča 2 hčere, 1 sina in soproga, ki je na Ely že 27 let. Pokojna rojakinja je bolehalo že skoro leto dni vsled bolezni v želodec. Spadala je k dru-

štvu sv. Ane S. H. Z. in k društvu Marije Pomagaj S. N. S. polek. Žalujemo družini Muhvičevi iskreno sožalje, pokojnici pa svetila večna luč!

IZ MINNESOTE.

Duluth, Minn.

Mesto Duluth, Minn., leži ravno na meji, kjer se pričena največji okraj za pridobivanje železne rude na celim svetu; tu okraj se naziva Iron Range.

Duluth je bil leta 1877 še mala naselbina z nekaj hišami ali lesenimi kočami iz neobdelanih hlobov. Danes pa šteje to mesto že okoli 80,000 prebivalcev in se je razvilo v moderno mesto s krasnimi z 10 in več nadstropnimi poslojji.

Okoli leta 1877 so bivali v Duluthu in okolici le Indijanci. O teh Indijancih mi je pripovedoval naš znan misijonarški pijonar Rt. Rev. Jos. Buh, da so Indijanci zasekavali sladki javor, iz katerega pritaka sladak sok, iz katerega se izdeluje sladkor. Istočasno je Rt. Rev. Buh vsak mesec obiskoval duluthsko indijansko naselbino. Že prej je pa ondi misijonaril naš rojak misijonar Rev. Ivan Čebul, ki je obiskaval tudi sosednje mesto Superior, Wis. Tudi to mesto je sedaj naraslo že na 42,000 prebivalcev. K misijonski postaji Superior je spadala tudi tedanja indijanska naselbina LaPointe in Bayfield, Wis. Železnica za časa misijonarja Čebula še ni bilo. Ko je prišel Rt. Rev. Buh v Ameriko leta 1864 ga je prišel Rev. Čebul obiskat v St. Paul, Minn. na smučeh (skijih).

Mesto Duluth je veliko pristanišče ob Superior jezeru, kjer je zelo živahen promet. V Duluth prihajajo veliki tovorni parniki po velikih jezerih, ki dovažajo premog, itd. Izvažajo se pa največ železne rude, lesa in raznovrstnega žita. Najbližnji železni rudnik se prostira kakih 100 milj oddaljeno od Dulutha.

Na Iron Range, osobito v St. Louis okraju (County) živi okoli 15,000 Slovencev. V Duluthu živi po številu prebivalstva prime roma več milijonarjev kot v New Yorku. Menda jih je okoli 60! Ti so bili pred več leti navadni delavci in prodajalci zemljišč v okolici. Obogateli so vsled tega, ker so lastovali več zemlje z železno rudo. Železne rude v teh okrajih je še cele sklade, tako da je ne bodo spravili naši slovenski rudarji še 100 let na površje.

V Duluthu je poleg enega slovenskega gostilničarja še nek dru-

STUD DO JEDIL.

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Kaj je vzrok izgube slasti do jedil? Večkrat se pripeti, da na naenkrat zgubimo slast do jedi in da se nam celo studi. Zdi se kot bi narava sama zahtevala, da zmanjšamo jemanje jedil, ker jih ne moremo prebaviti. Oslabljeni prebavni žilci ne morejo več prebavljati kot navadno in zato se upreje vzeti več. To znači, da potrebujemo pomoči, da zopet pričnemo svoje delovanje brez utrujenosti. Mi priporočamo

Trinerjevo Ameriško Prebavno Grenko Vino

Ta vlezna zmes bode najprvo izčistila notranje prebavne dele, jih ojačila in dala jim dovolj moči. Zguba slasti in stud do jedil se bode polagoma zgubil in vi boste zopet imeli

SLAST DO JEDI, OJAČEN ŽIVOT IN MOČ ZA MISLITI.

Kakor hitro pripomočki za veselo življenje primanjkujejo, morali bi rabiti Trinerjevo ameriško prebavno grenko vino in spoznali boste začuden, da je zelo koristno. Rabite ga tudi proti:

NEREDNOSTI PO JEDI, ZAPETJU, KISLO ALI GRENKO KOLCANJE, RIGANJE, PLIN — UJED.

Lahko ste gotovi, da Trinerjevo Ameriško prebavno grenko vino vam bode dalo pomoč.

Vsaka družina morala bi vedno imeti dobro zdravilo proti kašlju pri rokah. Morali bi najraje imeti Triner's Cough Sedative, katero ne vsebuje strupenih snovi, kot morfin in kloroform. Rabite proti kašlju, bronkitam, zagrijenju, bolečinam v grlu i t. d. Cena 25c in 50c. Po pošti 35c in 60c.

Jos. Triner

Izdelovatelj

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

RAZPRAVE, DEBATE IN VPRAŠANJA ZA NAŠE ČITATELJE.

- 1.) Kako daleč sega nazaj izseljevanje Slovencev v Ameriko?
- 2.) Kdo je bil, ali kdo je najbolj zaslužen in ugleden ameriški Slovenec?
- 3.) Katero domovino moramo bolj ljubiti, — našo STARO, ali našo NOVO domovino?

ODGOVORI.

Chicago, Ill., 14. jan. 1916.

1.) Izseljevanje Slovencev v Ameriko sega nazaj okoli 85 let.
2.) Najbolj zaslužen in ugleden ameriški Slovenec je bil milostivi škof Friderik Baraga. Iz zgodovinskih podatkov posnemamo, da je on začel naseljevati Slovence v Zedinjene države in je storil veliko dobrega za katoliško vero in v prid vsega dobrega med Indijanci ter tudi drugim narodi v Ameriki.

3.) Ljubiti moramo bolj našo novo domovino, ker nam je v resnici bolj ugodna; staro domovino moramo le iz srea pomilovati, ker nima za svoje prebivalce ugodnih tal.

Margareta Verbišar, 2105 Coulter St.

Rockdale, Ill., 14. januarja 1916.

Gospod sobrat urednik!

Pred seboj imam Glasilo tega tedna in z veseljem opažam, da bo v prihodnje dodan zanimiv predal k listu, namreč prostor za razprave in vprašanja. — Mislim, da bo to marsikoga zanimalo, posebno — brati. — Seveda na vprašanja bo težje odgovarjati, — ker bodo mnenja različna in ravno to bo zanimivo.

Po mojem mnenju so si pridobili tudi lepih zaslug za Slovence v Ameriki ustanovitelji K. S. K. Jednote, ki je že mnogim pomagala v potrebi in bo še v prihodnje. — Kdo izmed njih je najbolj zaslužen — kdo ve? — Kolikor glav, toliko misli in zavoljo tega želim brati odgovor drugih čitateljev. — Kaj pravite, če bi včasih priobčili v listu tudi kako uganko ali kak rebus — ne bi li bilo tudi to zanimivo? Posebno če bi se dajale nagrade n. pr. knjige. — Mislim, da bi se marsikatera glavnica potrudila najti rešitev.

Oprostite mojim navetom — in če ne vržete mojega dopisa v koš, prihodnjič kaj več.

Olavica K. S. K. Jednote.

(Nadaljevanje dopisov.)

gi rojak, kojega računajo za zelo petičnega. Pravijo, da je njegovo zemljišče na Iron Range vredno 1.000.000. V Duluthu samem ne biva ravno dosti Slovencev, pač so sepa pričeli seliti v New Duluth, kjer je prišla nedavno poloviti ondota, ali največja jeklarna na svetu. V Duluthu izhaja slovenski dvotednik Narodni Vestnik, kojega izdaja v svoji tiskarni Slovenska tiskovna družba.

Ker sem že omenil duluthske milijonarje, naj imenujem pri tej priliki Mr. Faya. Mož je na nogah hrom in zelo čislana oseba v tem rudniškem okraju. Njegovo premoženje je veliko, ker lastuje obsežen Shenango rudnik blizu Chisholm, Minn. Mr. Fay je še sames, že nekoliko prileten in se posebno zanima za katoliške ideje. Nedavno je daroval \$30.000 za zgradbo cerkva v onih naselbinah, kjer niso zamogli istih verniki sami postaviti. Vred priporočila in prošnje Rt. Rev. Buha so dobili tudi naši rojaki na Greaney, Minn. \$10.000 v to svrhu. Sedaj se prostira ondi lična slovenska cerkev, dar Mr. Faya. V Greaney živi več naših Slovencev, ki se pečajo s kmetijstvom. Ko so blagoslovili ono cerkev je bil Mr. Fay sam navzoč. Priporočal je tamošnim farmerjem naše narodnosti: "Le zaljajte kraj okoli Vaše cerkvice z vrtovi in evetlicami; jaz Vam bom za napredek naselbine še več pripomogel." To kmetijsko faro tudi oskrbuje sedaj Rev. Al. Kastigar, župnik iz Gilberta, Minn.

Milijonar Fay živi sedaj v svoji hiši, oziroma v dobrodelnemu zavodu za hrome. To zavetišče je on zgradil in ga tudi vzdržuje na svoje stroške. To zavetišče nosi njegovo ime. Sprva je mislil zgraditi omenjeni zavod poleg neke katol. bolnišnice, koje vzdržujejo usmiljene sestre. — Na predlog njegovih prijateljev je pa postal to zavetišče drugje.

Precej znamenito mesto ob Superior jezeru je tudi mesto Two Harbors (Dva pristanišča) nedaleč od Dulutha. Tam se razklada in naklada na milijone ton železne rude, katero razpošiljajo na vse kraje proti iztoku. Okoli leta 1890 je oskrboval to misijonko postajo Rt. Rev. Buh.

Meseca avgusta l. 1890 se je vršila v Two Harbors velika slovenskost, ko se je blagoslovilo prvo katoliško cerkev posvečeno sv. Duhu. Slavnosti se je udeležili tudi več slovenskih, osobito poljskih katol. društev s svojimi godbami in zastavami.

To cerkev je posvetil še sedaj živeči duluthski škof Rt. Rev. Me-Golrick.

O raznih slovenskih naselbinah po Iron Range sem že nekoliko pisal v št. 50 v l. 1915 tega lista. Naj pri tem še dodatno omenim, da je posnemanja vredno, ker se naši

rojaki zadnji čas selijo na farne tudi v Minnesoti, ali pa na kmetije v bližnje države. Prav je tako, ker se vedno staramo, — treba je gledati na stare dni. Mladih izselencev ne bo več iz drage nam stare domovine, ker so postali nedolžne žrtve vojnega moloha. Težko bo čez čas tukaj za trdne delavce na farmi. Amerikanci ne ljubijo posebno tega stanu; mi Slovenci bodemo pa že čez nekaj desetletij izginili s površja, ker plovemo vedno v needinosti dalje. Podobni smo veslarju, kojemu prevrnejo razburkani valovi čoln sredi morja. Nekaj časa še plava naprej, končno se po pogreznih globočini.

Na takem stališču smo mi ameriški Slovenci v vseh zadevah bodisi na organizacijskem ali na kakem drugem polju. Kaj je z nekčij tako opevanim "Zavetiščem"? Kaj je z našo Slovensko "Ligo"? — Drvimo brez programa dalje ter kličemo z očitanjem: "Ti si grobokop tega in tega; — ti boš uničil to, ali ono," itd. Manjka nam torej že tolikokrat imenovane edinstvi. Dal Bog, da bi nas tekoče leto spravilo bolj skupaj in bi doneslo nam Slovincem toli zadržani medsebojni mir in slogo!

M. Pogorelec.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

"Slov. Narod piše:"

"Letos (1915) je poteklo trideset let, kar je bila ustanovljena družba sv. Cirila in Metoda. To obletnico bi v drugačnih razmerah gotovo slavnostno obhajali, ali sedanja vojna onemogočuje primerno praznovanje. Družba sama se je omejila na to, da je izdala običajni "Koledar (Vestnik) šolske družbe sv. Cirila in Metoda." Poleg običajne koledarske vsebine obsega ta knjižica tudi izkaze o družbinem delovanju, o družbinih zavodih, o njenem denarnem stanju, o podružnicah in vrh tega še celo vrsto zanimivih deloma ilustriranih spisov.

Omenjeno bodi pred vsem, da bodo l. 1916. praznovala svojo petindvajsetletnico kamniška ženska podružnica v Ljubljani, ženska podružnica, šentpeterska ženska podružnica v Št. Jurju ob južni železnici, ter podružnica za Laški trg in okolico, ter podružnica za Komen.

Družbinih otroških vrtcev je bilo v šolskem letu 1914/15 všteti dva podpirane vrtca skupaj 23, ki jih je obiskovalo 1397 otrok. Šolskih zavodov je bilo osem s 50 razredi in 2128 učenci in učenkami. Samo v Trstu je obiskovalo družbene šole 1788 otrok.

Na Primorskem je vojna hudo vplivala na družbino šolstvo. Otroški vrtci v Krmini je obiskovalo 27 otrok, šolo v Krmini 67 otrok. Seveda je obema zavodoma

konec. Otroški vrtci v Pevni pri Gorici, ki ga je obiskovalo 32 otrok, je zaprt, prostore otroškega vrtca na Blanci pri Gorici je zasedlo vojaštvo. Italijanske granate so razbile poslopje otroškega vrtca v Podgori pri Gorici, a iz tržaških šol je vojna pregnala mnogo otrok, ki so bežali s svojimi starši v druge kraje. Koliko truda in žrtve je uničila ta vojna.

V letu 1914. je imela družba sv. Cirila in Metoda na Kranjskem 82 podružnic, ki so nabrale 14.686 K 34 vin, na Štajerskem 67 podružnic, ki so nabrale 9489 K 13 v, na Koroškem 4 podružnice, ki so nabrale 111 K 81 vin, na Goriškem 38 podružnic, ki so nabrale 6203 K 81 v, v Trstu 16 podružnic, ki so nabrale 25.632 K 54 v, v Istri 3 podružnice, ki so nabrale 640 K, na Dunaju eno, ki je nabrala 297 K. Skupaj je torej bilo 211 podružnic, ki so nabrale 57.061 K 23 v.

Družba je imela l. 1914. dohodkov 155.448 K 36 v, izdatkov pa 220.479 K 17 v, torej primanjkljaja 71.746 K 56 v, ki se je pokrtil iz družbine glavnice, iz raznih skladov in najetih posojilom.

Obračunski sklad je znašal koncem leta 1914. 187.012 K 05 v. V. Polakova zapuščina 177.914 K 96 v, K. Kotnikova zapuščina 121.956 K 16 v, zapuščina Marije Vilharjeve 112.400 kron, zapuščina Iv. Fabjančiča 36.746 K 54 v, Fr. Babičeva zapuščina 73.000 K in Fr. Škrjančeva zapuščina 4364 K 89 v. Val. hvalečnosti zalije slovenskemu človeku sree, če gleda te številke, naj bodo vedno češče, na imena teh dobrotnikov naše šolske družbe.

Vsa čista imovina je znašala 31. decembra 1914. l. 1.189.693. K 35 v. To je znatna svota, ali v nobeni primeri s potrebami slovenskega naroda.

Poleg poročil o družbinem stanju in delovanju prinaša koledar tudi nekaj pesmic in več drugih spisov, ki jih bo vsakdo s pridom in z zanimanjem čital.

Vojna je! Cvet slovenskega naroda krvavi za državo in neštivilni so grobi, v katerih počivajo sinovi tega naroda. Tako izkruvanje je hudo še za velike narode, kaj še za nas maloštevilne Slovence. Madžarski rodoljub grof Szechenyi je svoje dni zapisal krilate besede: "Naš Madžarov je tako malo, da bi morali pomilostiti še morilce svojih staršev." Spominjamo se tega izreka sedaj, ko teče slovenska kri v potokih. Izgube vojne nam nalagajo dolžnost, da posvečamo vzgoji mladine največjo pozornost, da ubranimo vsakega posameznega slovenskega otroka ponemčenja in poitalijančenja. In storiti moramo to sami in iz svojih moči. Res, naravna in postavna pravica vsakega naroda je, da mu poklicani faktorji vzdržujejo šolstvo in skrbje za vzgojo otrok v narodnem jeziku in v narodnem duhu, ali ker še v sanjah ne mislimo, da bi se to kdaj uresničilo, smo navezani nase, in je naša bodočnost odvisna od nas samih, od naše ljubezni do slovenske stvari in od naše požrtvovalnosti. Z ozirom na našo bodočnost storimo kar le mogoče, da podpremo in utrdimo družbo sv. Cirila in Metoda."

Kako je v Benetkah.

"Times" priobčuje poročilo svojega posebnega poročevalca iz Benetk, ki opisuje, kako pusto in prazno je danes staro lagunsko mesto in kako so vse njegove umetnine pokopane pod vrečami peska. Cerkev sv. Marka je z vsemi mogočimi sredstvi zavarovana proti bombam iz zraka, Loggia Campanile je podobna skladovnici blazin, vsi kipi so pokriti z vrečami peska, posamezna dragocena pročelja, kakor n. pr. severni portal cerkve sv. Marka, so vrhu tega zavarovana z močnimi zidovi. V notranjosti cerkve so še posebej zavarovani prižnice in oltarji, dragocene glave stebrov so obdane z železom. V cerkvi se še vedno opravljajo svete maše, a prisostvuje jim le malo ljudi, večinoma ženske in mornarji. Tudi doževa palača je vsa zabarikadirana in nudi več nego čuden pogled — kakor kaka trdnjava. Pod vsakim arhitravom je sezidana podpora iz opeke, loggia je podprta s tramovi, breg s peskom napolnjenih vreč krije znamenitosti.

Večer je; kjer je drugače vlada, lo ravno tačas veselo življenje, je danes tužno, prazno in neprijetno temno. Pri večerji v hotelu, ki je edini ostal odprt, ker so vsi drugi preurejeni v bolnišnice, sedimo pri svečni razsvetljavi. Električna luč se za celo mesto zapre ob tri četrti na 9. uro zvečer. Po tem času je dovoljena le uporaba malih svetilk in sveč v zaprtih prostorih. Ceste so popolnoma temne, samo na najzametnejših križiščih so slabe luči.

Dopisnik pripoveduje o nekem človeku, ki je bil obsojen na 150 lir globe, ker si je na Piazzii prižgal cigareto. — "Po večerji," tako pripovedujejo, "blodimo po cestah. Na molu se vidijo v temi gibajoče se črne senice; to so šetaleci kakor jaz. Toda zelo majhno je njihovo število; arkaide so popolnoma zapuščene. Ko sem prišel do gledališča Goldini, sem to bolj čutil nego videl. Noč je temna kakor v rogu. Končno stojim na mostu Rialto. Pokličem gondoliera; to je star mož, ki se še dobro spominja časa, ko so bile Benetke še avstrijske. Nikdar ni videl mesta tako neutolažljivega, tako strašnega. "Signori" so vsi odpovali, samo siromaki so ostali. Vozimo se v ploboki temi; Benetke čakajo jutra. Sedaj Benetani ravno vstajajo, odkar so jim otefili njihovi čarobni večeri. Ob 4. uri me prebudi zvok signala. Riva degli Schiavoni je že oživila. Preko Ponte della Paglia se približuje stotinja mornarjev. V polni opremi gredo na majhen parobrod, ki je že napolnjen s četami. Čez nekaj minut se pojavita dva siva rušileca in s polno paro odplujeta proti morju. Štiri ladje z znaki Rdečega križa se zibljejo na vodi in čakajo žalostnega tovara, ki ima še danes priti ..."

Tolminski grad.

(Elegija po ustnem poročilu t. Simona Brica iz Krna, objavil Oskar Gabersček, župan tolminski.)

Na hribu tukaj, v temni hosti, Počivaš mrtev velikán! Sové so ti odurni gosti, Minul je sreče tvoje dán.

In s tužnim srcém prisopiham, Na grobljo tvojo mnogokrat: Nov Jeremija tu vzdiham, Iz groba bi te dvignil rad.

Oj, kje so stolpov zdaj višine? In kje je trdnih sten obroč? Ko lev si gledal v tri doline; Ponosno kazal svojo moč.

Kje starih grofov so sinovi? Ki daljno prej sloveli so! Kje grajskih so gospa glasovi, Ki jasno tu doneli so?

In kje so kmetov tolpe glasne, Ki zate dáj nabirajo? In — kje vozov vrsté počasne Ki trudno v hrib ga tirajo?

Vojakov tvojih trume čile, Odišle so čez soški brod. — Kdaj se bodo sem vrnile? So li odišle v vek odtod —?

Oh! kam je prišla tvoja slava? In kam je prišla tvoja moč? Dolinski oča, — krajna glava! Pogreznil si se v groba noč!

Razdjal je Benečan zidove, — Grofovski rod je izumrl. Seljak ima postave nove, In — staro pravdo je zatrl —

Junaki tvoji so na vojski pali — Spomin jim bodi vekomaj! In kruti sudej pa so ti pobrali, Kar si imel pravice kdaj.

Zato si se k pokoju vlegel, Nekdanjih dni — zdaj slaven sin. Čez te se čas je zaprsegel! — Toda — — naš je in bo Tolmin!

Salomonska razsodba.

V Oberwaldu na Šlezkem se je nedavno dogodil ta slučaj. Kolesar je povozil gos in je hotel plačati zanj seljaku dve kroni odškodnine. Kmet je hotel tri krona; kaj mu bode gos, treh kron pa mu je bilo žal. Ker se nista zedinila, sta šla pred načelnika, a tudi on jih ni mogel pripravi do sporazuma. Rekel je kolesarju, naj položi na mizo dve kroni, takisto seljak gos. Potem je vzel iz žepa eno krono, jo pridel k denarju kolesarjevemu in ves znesek izročil kmetu, sam pa je vzel gos. Tako je kolesar plačal prvotno ponujani znesek, kmet je imel zahtevane tri krona, načelnik pa je imel za eno krono lepo mlado gos. Res rodna razsodba.

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovincem, da ulagajo denar pri nas bodisi na škovni ali obrestni račun in jim zagotovimo vselej kulantno postrežbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uloženi na obrestni račun.

Mi podpiramo Slovence in se torej tudi priporočamo njihovi naklonjenosti. Pri nas lahko naložite denar če živite v Jolietu ali pa v katerem drugem kraju Zdr. držav. Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna uslužbenca: g. Jos. Dunda, predsednik nadzornega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Skrinar.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Počkijamo denar v staro domovino sanesljivo in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne škrinice po \$3.00 na leto za shranjevanje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo menjice na vse kraje.

Posloplje, v katerem so naši uradi je lastnina te banke. Naša banka je depozitni urad za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

JOSIP PERKO SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. WOOD STR. CHICAGO, ILLINOIS.

Telefon Canal 298

Se priporoča rojakom Slovincem za obilen poset.

"Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Martin. Nemanich

slovenska gostilna in restavracija

Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!

Zaloga in prodaja pristnega

domačega vina.

Telefon: Canal 80

1900 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Avenue
Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. —
Ceniki zastoj.

Pozor krajevna društva K. S. K. J.

Kadar potrebujete nova društvena pravila, pisma ali koverta, vstopnice za razne veselice ali druge tiskovine, obrnite se tudi na:

Narodno Tiskarno

2146-2150 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS

Ta Vam bode izvršila vse tiskovine v najboljšo zadovoljnost glede cene in ličnega dela. Pri nas je vse osobje unijsko. Imamo tudi Slovence zaposlene. — Osobito Vam priporočamo zelo priprave in prikladne "Vplodne knjižice" za člame, ali članice, katere rabijo tajniki ali blagajniki pri mesečnih sejah. Te knjižice so sestavljene zelo praktično za vsako društvo. Imajo posebno razdelbo vplačevanj in potrdila za 10 ali 20 let. Razdelba asistentov je narejena na posebni tabelici in na podlagi "National Fraternal Congress Karta". Knjižice so tiskane ali narejene v malen špnen format in so trdo vezane. Pilite po vzorcu, kojega Vam dopolnjeno takoj brezplačno.

Opomba: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote."

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD

prodaja

JOSIP SVETE
1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONCORD RDEČE VINO
60c. galona.

CATAWBA BELO VINO
80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjših naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vgrajen.

— Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. —

Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote in Zdrženih držav ameriških.

Uredništvo in upravnništvo: 1951 West 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon: Canal 2487.

Naročnina: Za člane, na leto.....\$0.60 Za nečlane.....\$1.00 Za inozemstvo.....\$1.50

OFFICIAL ORGAN of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA. Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE: 1951 West 22nd Place, Chicago, Ill. Phone: Canal 2487.

Subscription rate: For Members, per year.....\$0.60 For Nonmembers.....\$1.00 For Foreign Countries.....\$1.50

Članom in uradnikom krajevnih društev.

Nekaj naših društev je že zborovalo zadnje tri nedelje v tekočem mesecu, ostala društva bodo pa imela še v drugi polovici tega meseca svoja redna zborovanja.

Seje društev v mesecu januarju so vsled tega važne, ker nastopa svoja uradniška mesta novizvoljeni odbor. Nekatera društva naše Jednote imajo to lepo navado, da prirerajo prvo sejo v letu na slovesen način povodom umeščenja novih uradnikov.

Da, tako je tudi prav in umestno! Januarska seja naj bi bila pri vsakem društvu najbolj pomembna; tedaj ko prevzamejo od članov izvoljeni moške svoja poverjena jim mesta, tedaj ko vsi prisujejo, da bodo skrbeli za ugled, korist in napredek krajevnega društva itd.

Kakor je pri večji ali mali družini oče gospodar, oskrbnik in rednik članov svoje družine, tako ima tudi odbor krajevnega društva s predsednikom na čelu sveto in važno nalogo, skrbeti, da društvo v redu in složno posluje na podlagi sobratske ljubezni.

Žal le, da zanjejo običajni uradniki krajevnih društev od strani članov le malo priznanja in zahvale za svojo poštrevnost. Mislimo, da je samo en glavni pogoj, ali ena glavna točka, katero želijo odborniki, da bi jo vsi člani vestno izvrševali in ta je: redna vdeležba pri mesečnih sejah.

Kako je predsednik krajevnega društva vesel, kadar so vsi sedeži v zborovalni dvorani zasedeni. Tedaj se lahko stori in ukrene vse potrebno v korist društva in tudi naše Jednote. — Če pride pa k seji n. pr. le tretjina vseh članov, ali pa še manj, — se vidno kaže, da nimajo sobratje pravega spoštovanja, zanimanja in ljubezni do društva. Prosim Vas torej cenj. člani in članice prav uljudno v imenu odbornikov vseh krajevnih društev, da zahajate redno k mesečnim sejam, da ne bode neprestanih pritožb in jeze v številnih naših dopisih.

Prav malo dopisov dobivamo kjer bi tajnik javno pohvalil svoje člane rekoč: "Da, naši člani so posnemajta vredni! — Pri zadnji seji jih je manjkalo le nekaj malga, tako, da je bila dvorana celo premahajna!"

O rednem obiskovanju sej smo minulo leto že dosti pisali ter mislimo, da bo še treba. —

Cenjeni sobratje odborniki krajevnih društev! Teško nalogo ste prevzeli ta mesec; nalogo, ki Vas veže gledati v vseh ozihih, da pomagata nesrečnim sobratom, da jim tolažite v slučaju bolezni, da jim prisrčno pomagate na pomoč v sili, in da v slučaju smrti spravite pokojnika k zadnjemu počitku. Bratje! To so dela usmiljenja! To so samaritanska dela. Prepričani bodite, da boste želi zato enkrat od večnega Stvarnika zasluženo plačilo, kajti plačila za taka plemenita dela, ni na svetu in Vam ga članstvo ne more dati! —

Glejte v prvi vrsti za ugled in napredek naše dobre podpore matere K. S. K. J., glejte in skušajte pomnožiti tekom tega leta število Vaših članov in znesek v Vaši podporni blagajni! Pazite, da se bodo vestno izpolnjevala Jednotina in društvena pravila! Kdor

ni z Vami, ali z nami, je zoper Vas in nas! — Ako Vam kak član v kaki zadevi kljubuje, — povejte mu, kak posledice ga čakajo! — da bode s suspendacijo izgubil vse pravice do koristi in podpore, koje daje Vaše društvo in naša Jednota! — Pri tem bo le dotični član oškodovan; le on bo trpel vsled kljubovanja največ slabih posledic.

Uredništvo "Glasiila K. S. K. J." se tem potom dalje toplo priporoča g. tajnikom krajevnih društev, da naj pogosto dopisujejo o društvenem življenju v svojem lastnem glasilu, ki stoji vsemu članstvu in vsem društvom vedno zato na razpolago. Poročajte poleg tega še kaj drugih važnih novic iz Vaših naselbin in to pravčasno, ne pa šele po preteku 1 meseca, ko se je kaj važnega v naselbinu prigodilo. — Žal, da je bilo že čitati kako važno poročilo veliko preje v kakem drugem listu po članih naše Jednote, namesto v našem lastnem Glasilu!

Vsem novim in starim uradnikom krajevnih društev želimo končno mnogo potrpljenja, mnogo uspeha in blagoslova božjega v tekočem fiskalnem letu, članom pa, da bi vestno in marljivo čitali naš list, in pridobili l. 1916 vsak po enega novega člana — naročnika!

Chicago, središče konvencij.

Naše mesto Chicago se mora med vsemi ostalimi ameriškimi mesti ponašati s tem, da je zaslovelo zadnji čas kot središče raznih konvencij ali večjih zborovanj. Ni ga dneva tekom leta, da bi se ne vršila v našem mestu kaka konvencija. Semkaj prihajajo razni delegatje iz severa, juga, iztoka in zapada to pa radi tega, ker je mesto Chicago ravno v sredini raznih držav.

Chikaška Trgovska zbornica vodi o raznih, tu se vršičih konvencijah poseben zapisnik. Iz poročila za leto 1915 posnemamo, da se je vršilo lamsko leto (1915) tukaj 475 večjih zborovanj, kojih se je vdeležilo okoli 40000 delegatov.

Naravno, da ima pri tem mesto Chicago veliko dobička, kajti teh 400.000 delegatov je potrošilo tukaj lani okoli \$12,800.000. Poleg tega se je mimogrede ustavilo tudi tukaj več delegatov 120 raznih drugih konvencij, ki so samo potovili skozi Chicago.

Iz sledeče tabele je razvidno, kako je v tem oziru potniški promet Chicagoa tekom zadnjih 10 let naraščal.

Leto	Konvencij	Delegatov
1906	201	165.000
1907	254	275.000
1908	270	350.000
1909	245	200.000
1910	305	390.000
1911	310	244.000
1912	323	300.000
1913	330	300.000
1914	444	350.000
1915	475	400.000

Tekom zadnjih 10 let je bilo torej v Chicago 3157 konvencij s skupnim številom 2,974.000 zborovalec, ki so potrošili v našem mestu ogromno svoto \$95,168.000.

Mr. George M. Spangler ml. predsednik konvencijnega urada zatrjuje, da se računa za vsacega delegata \$8.00 dnevnih izdatkov; vsaka konvencija pa traja povprečno 4 dni. Ni torej čuda, da so pustili razni delegatje lamsko leto približno 13 milijonov dolarjev po raznih hotelih našega mesta.

Poleg lastnikov hotelov in gostilničarjev delajo s številnimi delegati tudi izborne kupčije razni drugi trgovci. Skoro vsak delegat kupi tukaj kako spominsko darilo za svoje sorodnike in znanee. Nekateri kupujejo obleko, zlatino, itd.

Pa še eno udobnost ima mesto Chicago vsled številnih, tu se redno vršičih konvencij; to je splošna reklama. Tekom 10 let, se je mudilo torej tukaj okoli 3.000.000 tujcev delegatov. Dosti izmed teh je bilo trgovskega stanu, ali so pa bili kaki drugi podjetniki. Za časa svojega tukajšnjega bivanja so prišli lahko v dotiko z veletrgovci našega mesta in pričel se je med njimi promet. Delegatje so torej najboljše reklamno sredstvo za povzdigo trgovine mesta Chicago.

Za tekoče leto je napovedanih zopet veliko število zborovanj, ki

bode po zahtevi večšakov preko silo leto 1915. Letos se vrše tukaj državne in narodne konvencije raznih političnih strank povodom predsedniških volitev. Takih konvencij se udeleži običajno na tisoče in tisoče delegatov.

Lahko trdimo dalje, da imajo skoro največ dobička od teh konvencij tudi železniške družbe, katerih glavne proge vodijo v naše mesto in iz našega mesta. Ni ga mesta na svetu, ki bi imelo zato bolj prikladno lego kakor baš Chicago. Skoro vsakdo, kdor potuje iz severa na jug, iztoka na zapad ali naobratno, mora križati našo centralno metropolo.

Da bode pa zamoglo naše mesto tudi ustreči vsem zahtevam tika-jočih se konvencij — gradi sedaj na obrežju michiganskega jezera blizu večjih in znanih hotelov velkanske konvencije dvorano iz jekla; v tej v dvorani bode lahko zborovalo naenkrat okoli 25.000 delegatov.

Žrtve vojne moloha.

Od kar je izbruhnila najstrašnejša svetovna vojna, bo poteklo kmalu že 18 mesecev, ali poldrugeto. Med tem časom se je po raznih listih že večkrat pisalo o krvavih posledicah sedanjega evropskega klanja. Poročalo se je o ubitih, ranjenih, pogrešanih in ujetih. Natančnega izkaza pa vsled tega ni mogoče sestaviti skupaj, ker je dosti vojskujočih se držav, ki te izgube iz gotovoga vira prikrivajo, ali jih pa površno sestavljajo. Anglija prišteva n. pr. med pogrešane vse svoje vojne ujetnike. V resnici se mora smatrati pogrešanim le one ubite vojake, kojih je na bojnem polju nemogoče spoznati. Več tisoč bojevnikov je bilo po dva, ali trikrat ranjenih; vse te slučaje pa upoštevajo gotove države med skupno število ranjenecv.

Povprečno se računa skupno število ranjenecv s številom padlih 3 proti 1; povprečno število ubitih proti številu skupnih izgub je pa 1 proti 5.

Tukaj navajamo tabelico, katero je prinesel dne 31. decembra 1915 nek chikaški list kažeč, koliko moč je izgubila vsaka posamezna država od početka vojne do 31. decembra 1915. To tabelico je sestavil nek znani vojni dopisnik na podlagi raznih uradnih podatkov.

Zavezniki:			
Anglija	408,184	102,046	510,230
Kanada	12,800	3,200	16,000
Avstralija	11,200	2,800	14,000
Francija	1,224,000	306,000	1,530,000
Rusija	1,340,000	460,000	2,300,000
Italija	208,000	52,000	260,000
Belgija	80,000	20,000	100,000
Srbija	88,000	22,000	110,000
Skupaj	3,872,184	986,046	4,840,230

Centralni zavezniki:			
Nemčija	1,829,667	457,416	2,287,083
Avstro-Ogr.	984,000	246,000	1,230,000
Turčija	140,000	35,000	175,000
Bolgarija	56,000	14,000	70,000
Skupaj	3,009,667	752,416	3,762,083

Skupno število žrtv zavezni- kov in centralnih zavezniakov znaša torej: 6,881,851 ranjenih in pogrešanih; in 1,720,462 mrtvih; torej vseh skupaj 8,602,313.

Kakor razvidno znašajo izgube Avstro-Ogrske: 984.000 ranjenecv in pogrešanih ter 246.000 ubitih. Skupaj 1,230.000 moč, zares krvave številke! Kdo nam zamore povedati koliko tisoč je med temi naših slovenskih žrtv! Oj mati Slovenija! Zakri si oči in plakaj!

Pri tej priliki podajamo tukaj še tabelico o vojnem posojilu, skupnih vojnih stroških in dnevnih stroških vsake posamezne države, ki se sedaj vojskuje.

Vojno posojilo znaša v zveznih državah:	
V Angliji	\$6,076,500.000
Franciji	6,089,760.000
Rusiji	3,102,500.000
Italiji	415,000.000
Skupaj	\$15,683,760.000

Pri centralnih državah znaša vojno posojilo kakor sledi:	
V Nemčiji	\$6,425,250.000
V Avstro-Ogrski	2,733,000.000
Na Turškem	250,000.000
Skupaj	\$9,408,250.000

Vojno posojilo vseh vojskujočih se sil znaša torej \$25,090,010.000.

Skupni vojni stroški zavezniških držav:	
Anglija	\$6,000,000.000
Francija	4,500,000.000
Rusija	4,350,000.000
Italija	750,000.000
Druge države	950,000.000
Skupaj	\$16,550,000.000

Skupni vojni stroški centralnih držav:	
Nemčija	\$5,000,000.000
Avstro-Ogrska	2,840,000.000
Turčija	490,000.000
Skupaj	\$8,330,000.000

Skupni vojni izdatki vseh vojskujočih se držav znašajo torej \$24,880,000.000.

Dnevni vojni stroški zavezniakov:

Anglija	\$24,000.000
Francija	12,000.000
Rusija	12,000.000
Italija	6,000.000
Druge države	2,000.000
Skupaj	\$55,000.000

Dnevni vojni stroški centralnih zavezniakov:

Nemčija	\$20,000.000
Avstro-Ogrska	12,000.000
Turčija	1,000.000
Skupaj	\$33,000.000

Skupni povprečni dnevni vojni stroški vseh gorinavedenih držav znašajo torej \$88,000.000.

Kdo bo povrnil te milijone raznim državam zopet nazaj? —

Blagor mirnim.

Spisal A. K. (Konec.)

Tako vdanost pa tudi Bog večkrat naravnost poplača s časnó srečo, kakor nam kaže dogodka onega kmeta iz prvih časov krščanstva. Njegovo polje je bilo zmeraj bolj rodovitno nego drugo. Sosedje ga vprašajo, odkod to; a nakratko jim odgovori: "Nikar se ne čudite, da toliko pridelam na svojem polju; saj imam zmeraj tako vreme, kakršnega si želim." Čudeč se tem besedam tiščijo še dalje vanj, naj jim razloži, kako je vendar to mogoče. "To pride od tod," pravi bogoljubni kmet, "ker si nikoli ne želim drugačnega vremena kot tega, ki ga nam Bog pošlje. In ker vse tako hočem, kakor je njemu všeč, zato mi tudi dodeli žetev tako dobro in tako obilno, kakor si jo le želite morem."

2. Z vdanostjo v voljo božjo moramo sprejemati in prenašati splošne sibe in nadloge: bolezni, lakota, kuga, kolero itd. Kakor se nam tudi ostre in strašne zdijo take kazni, vendar moramo spoznati, da bi nam neskončno boljše Bog ne pošiljal tako občutnih sib, ko bi ne bilo premnogim dušam v največjo srečo in zasluženje. Koliko je ob takih stiskah rešenih, ki bi bili sicer večno pogubljeni.

Da se nam v takih velikih nadlogah olajša vdanost v voljo božjo, moramo si le to misliti, da nam tudi take stiske ne morejo prav nič škodovati, če Bog ne pripusti. V luči žive vere prav lahko izprevidimo, da se nam ob času splošne stiske ni treba bolj bati kakor ob vsakem drugem času; kajti Bog nas ravnotako lahko ohrani v sredi najsilnejših napadov, kakor nam tudi lahko pošlje poizkušnjo, ko je vse mirno in srečno okrog nas. Ob taki priliki nam ne ostane drugega, kakor zaupno prositi njegovega usmiljenja, ki si ga najlaže izprosimo, ako smo ob enem popolnoma vdan v njegovo presveto voljo. Čudovito lepo se to kaže v naslednji dogodbi. Atila, imenovan "šiba božja", je bil na Francoskem že veliko mesto premagal in jih je hudo stiskal. Zdal se bliža mestu Troyes (Troá). Neizrečeno so preplašeni vsi meščanje; le njih škof, sveti Lup, ne obupuje. V zaupanju na nebeško pomoč gre, spremljevan od svoje duhovščine, v cerkveni opravi, mogočnemu hunskega knezu naproti ter ga vpraša: "Kdo si?" — "Jaz sem šiba božja," odvrne Atila. Nato reče škof: "Dobro došla, pozdravljena bodi, šiba božja!" in zapove mestna vrata odpreti divjemu pregnancu in požigalec. In glejte, Bog, ki posvoje obrača srca ljudi, je tako ukrotil divja srca roparskih Hunov, da so šli mirno skoz mesto, ne da bi bili storili

najmanjšo škodo. Četudi je bil Atila res šiba božja, vendar za one ne, ki so ga sprejeli v voljo božjo vdan.

3. V božjo voljo se moramo vdati, ako se nam krivica godi na premoženju: če smo okrađeni, goljufani, če moramo dvakrat plačati, ker se ne moremo izkazati, da smo želi plačati; če se nam nabere veliko neljubih stroškov in t. d. To je res, da večkrat močno boli taka škoda. Vendar bomo tudi to lahko prenesli, ako si mislimo, da je božja volja tako. Če si upamo po postavni poti priti do svoje pravice, nastopimo to pot brez jeze in sovraštva; če pa nikakor ne moremo doseči svojih pravic, popustimo in podajmo se popolnoma ter mislimo si, da damo Bogu to, kar se nam je vzeło. To je gotovo, da naš izgubljeni denar ni izginil s sveta; goljuf ali tat ga ne ponesse v grob s seboj; Bog bo že tako obrnil, da pride v prave roke, ter bo slednjič še bolje obrnjen, kakor bi ga bili znali sami obrniti. Jasno je, da taka vdanost je jako zaslužljiva. Kajti take krivice voljno trpeti iz ljubezni do Boga je več vredno, kakor deliti miloščino; kadar namreč delim miloščino, dam, kolikor hočem, komur hočem in kadar hočem; tukaj pa dam tako, toliko in tam, kakor Bog hoče ali pripusti. In če ima miloščina obljubo tolikoga plačila, ali ne bo de tako vedenje imelo še večjega povračila? Pa že tukaj je plačilo — neprecenljivi mir.

4. V božjo voljo se moramo vdati glede svojih dušnih in telesnih slabosti in pomanjklivosti. Ne bodimo žalostni, če nimamo tako dobrega spomina, tako bistrega uma in tako žive domišljije kakor drugi; nikar se ne pritožujmo, ako pri sebi pogrešamo marsikatero prednost, ki jo vidi-mo pri drugih. Kajti zaradi takih pomanjklivosti milovati samega sebe, bi se reklo, Bogu naravnost očitali, da nam je premalo dal, ali da to, kar nam je dal, ni dovolj dobro. O, nikar ne bodimo ne-hvaležni ter nikdar ne pozabimo, da vse, kar smo in kar imamo, nam je dal le po svoji neskončni dobroti. Nič nam ni bil dolžan dati. Nikdar bi ga ne mogli zadosti zahvaliti, ko bi nam bil dal še stokrat manj. V luči krščanske vere pa tudi prav lahko previdimo, da toliko, kolikor nam je Bog dal, je ravno prav za nas; on že ve, zakaj nam je od tega in onega odmeril ravno toliko mero. Kakor delavec za razna dela jemlje različno orodje, tako tudi Bog v dosego svojih namenov deli različne zmogljivosti svojim stvarim. Za mnoge bi bilo nevarno, ko bi bili več prejeti; v obilnejšimi darovi bi se bili pogubili. Bodi torej zadovoljen s tem, kar imaš, in potrudi se, da si s tem prislužiš nebeško kraljestvo; kajti ko bi imel krepkejšo zmogljivost, bi te še teže stalo, pekla se ubraniti, in kdo ve, kako bi ti to oškodovalo že časno srečo.

5. V voljo božjo se moramo vdati v vsaki bolezni. Bog nam pošlje to ali ono bolezen, o takem ali takem času ter pripusti, da nas muči toliko in toliko časa in da jo spremljajo še druge, večkrat silno neljube okoliščine; kaj nam ne ostaja drugega, kakor izročiti se v njegovo presveto voljo? Pomagajmo si, kolikor moremo, z naravnimi pomočmi z zdravilom, postrežbo itd., vse drugo prepustimo Bogu.

Sv. Bonaventura nam pripoveduje, da je neki samostanski brat sv. Frančišku Asiškemu, ko je ta trpel silno hudo bolečino, v svoji preprostosti rekel te-le besede: "Ljubi oče, prosim vendar Boga, naj nekoliko mileje ravna s teboj, kajti zdi se mi, da njegova roka le pretežko sloni na tebi." Svetnik pa glasno vzdihne vsled teh besed in pravi: "Ko bi ne vedel, da tako govoriš po svoji preprostosti ter ne misliš slabega, bi te ne maral nikdar več videti pred seboj, ker si bil tako predzren, da si hotel nekaj grajati sodbó božjo nad menoj." Potem pa se svetnik siloma vzdigne, vkljub svoji bolezni in hudim bolečinam, z ubožne postelje, poljubi gola tla in zakliče: "O moj Bog, zahvalim se ti za vse bolečine, ki mi jih pošiljaš; prirčno te prosim, pošli mi jih še stokrat več, ako se tebi prav zdi: poln veselja bom, če me tepeš in mi prav nič ne prizanašaš, kajti izpolnjenje tvoje svete volje mi je največja tolažba, ki jo morem imeti."

6. V voljo božjo se moramo izročiti v revščini in pomanjkanju, v zaničevanju in poniževanju ter v vsaki nesreči in nezgodi, dobro vedoč, da nam ljubi Bog vse to pošilja v naš dušni in telesni blagor. To je nauk o previdnosti božji, in ta nauk nam je verska resnica. Bog je naš najboljši Oče, to je trdna podlaga našega nepremagljivega zaupanja, pa tudi neizpodmakljiva podlaga našega miru in naše sreče.

Ravno to resnico je Jezus Kristus premnogokrat ponavljal in posebno živo razlagal. Mislečemu kristjanu se mora skoro milo storiti, ako vidi, prebirajoč sv. evangelij, kako se nebeski Učenik trudi zdaj s prosto besedo, zdaj v priliki, da bi sleherni — tudi človek najbolj plitve pameti — mogel umeti to tolažbo polno resnice božje previdnosti. In zdi se mi, da mu je ta premili nauk najbolj pri sreč. Tu Zveličar ne pozna nobene skrivnosti, ampak tako podomače govori in razlaga, da ga mora razumeti vsak otrok. Tudi ne pozna nobene meje, marveč zahteva prav popolno zaupanje od svojih, rekoč: "Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse drugo vam bode privrženo"; kakor bi hotel reči: "Bodite dobri in poslušni otroci nebeskega Očeta, skrbite le za večno srečo, zemeljska sreča vam bode v nameček!"

Kdaj slišite tako prepričevalne in vendar tako lahko umevne besede, podobne in prilike, kakor takrat, ko Jezus govori o neskončni ljubezni svojega nebeskega Očeta in o njegovi svezi previdnosti? Naj navedem za zgled le dve ali tri stvari. — "Ne skrbite za svoje življenje, kaj boste jedli; tudi ne za svoje telo, kaj boste oblečali. Ali ni življenje več ko jed, in telo več ko oblečilo? Poglejte ptice pod nebom, ki ne sejejo in ne žanjeno in ne spravljajo v žitnice in vaš Oče nebeski jih živi. Ali niste vi veliko več kakor one? In za obleko kaj skrbite? Poglejte lilije na polju, kako rastejo; ne delajo in ne predejo: pa vam povem, da še Salomon v vsej svoji časti ni bil tako oblečen kakor njih ena. Če pa travo na polju, katere danes stoji in se jutri vrže v peč, Bog tako oblači, koliko bolj vas, maloverni!" O drugi priliki spet podomače pravi: "Ali se ne prodasta dva vrabea za en vinar? In le eden izmed njih ne bode padel na zemljo brez vašega Očeta. Vaši lasje na glavi so vsi seštet. Nikar se torej ne bojte, boljši, kakor veliko vrabcev, ste vi!" Ali kako jasna in prepričevalna je tale primera: "Kateri človek je med vami, da bi, ako ga njegov sin prosi kruha, mu podal kamen? Ali če ga prosi ribe, mu bo li podal kačo? Ali če ga prosi jajca, mu bo li podal škorpiona? Ako tedaj vi, ki ste hudobni, veste dobre darove dajati svojim otrokom: koliko bolj bo vaš Oče, ki je v nebesih, dobro dal tem, kateri ga prosijo?" Ni treba, hoče Gospod reči, ni treba, da bi moral svetnik biti tisti oče, ki daje svojim otrokom kruha in drugih dobrot; tudi sicer hudobni očetje dajejo vendar že po naravnem čustvu in nagibu otrokom dobrih darov. Če bi se pa res našel kje oče, ki bi dal svojemu otroku kamen, kačo, škorpiona mesto kruha, ribe ali jajca, — no, take-mu bi vsi rekli: to ni oče, to še človek ni, kajti celo divja zver je skrbna za svoje mladiče. Takemu ne velja primera.

Bodimo torej potolaženi in mirni v vseh še tako težavnih okoliščinah svojega življenja, saj imamo v nebesih Očeta, ki nima le srca navadnega očeta, marveč najmilejšo sree najboljšega Očeta! Če nam kdaj odreka darov, kakršnih si mi želimo, bodimo trdno prepričani, da to dela zato, ker je v naš prid, ker nam hoče dati kaj veliko boljšega.

V kratkih besedah: "Zgodi se tvoja volja!" je več miru in sreče kakor v vseh knjigah, kar so jih o človeški sreči v vseh časih napisali najučenejši možje. "Tvoja volja se zgodi!" v tem pomenu, da njegovo voljo zvesto izpolnjujemo, in pa še v onem drugem pomenu, da s hvaležnim srcem sprejememo vse, kar nam pošlje — veselje ali trpljenje. — to naj nam bode pravilo in vodilo našega življenja, ako si hočemo ohraniti mir ali spet pridobiti izgubljeno zadovoljnost.

K. S. K.

Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048

Od ustanovitve do 31. decembra 1915. skupna izplačana podpora
\$1,114.736.45.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Šitar, 805 N. Chicago, St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311—3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6712 Bonna Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 1428 So. Sheridan Rd., Waukegan, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK „GLASILO K. S. K. JEDNOTE“:

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: „GLASILO K. S. K. JEDNOTE“, 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

PROŠNJA.

Novoustanovljeno društvo v New Duluth, Minn., prosi za sprejem v K. S. K. Jednote:

Prošilec so: John Ivane, Paul Mravina, Emil Dulrvick, Frank Piškur, Mihael Spehar, John Lukinič, Anton Benac, John Pikuš, Peter Kuzmič, Josip Carr, Ivan Polovič, Anton Brala, Blaž Kirinčič, Peter Rebuze.

Jos. Zalar, gl. tajnik.

PROŠNJA.

Novoustanovljeno društvo sv. Antona v Hostetter, Pa., želi pristopiti v K. S. K. Jednote:

Imena prosilcev in prosilk so: Martin Žabkar, John Jamšek, Ant. Žabkar, Anton Lovše, Josip Ključevšek, Jakob Povše, Martin Gorenc, Josip Žabkar, Anton Krajšek, Anton Troha, Josip Kerin, Frank Majcen, John Odlazek, John Lindič, Josip Plankar, Alojzij Urbančič, John Kovač, Jozefa Keše, Neža Žabkar, Jozefa Planinšek, Ana Gorenc.

Jos. Zalar, gl. tajnik.

Ob grobu zadnjih Bourbonov.

Spisal Venceslav Belé.

Predgovor uredništva.

Marsikdo, ki se je že mudil v Gorici je morda obiskal tudi grad Kostanjevico, ki je bila svoječasno velikega zgodovinskega pomena vsled tega, ker se nahaja v cerkvi tega grajskega samostana grobišče zadnjih francoskih kraljev Bourbonov.

Sliko tega samostana oz. gradu in grobišča prinašamo tukaj. — Gradu Kostanjevice danes ni več, ker so ga pred 2 meseci popolnoma porušile italijanske bombe. Franciškani, ki so več let oskrbovali ta samostan, so se sedaj preselili v Ljubljano. — Vredno se nam zdi torej, da priobčimo na tem mestu in v sedanjem času obširno zgodovino nekdanjih Bourbonov, ali zgodovinske črtice sedaj porušene Kostanjevice, posnete iz „Dom in Sveta“ leta 1909. kakor sledi:

„Stal sem v nizki in tesni podzemski celici, ki vodi v njo ozek hodnik. Pri srečanju mi je bilo, kakor še nikoli prej: ne strah, ne žalost, tudi veselje ne, — nekaj tesnega nepozabnega.“

V tisti ozki, temni celici je bil pokopan del svetovne zgodovine in z njo so snivali v marmornatih ravnih igralci, ki so igrali svoje dni velike in važne vloge na odru življenja. Pokopani so ležali oni in ž njimi njihova zgodovina, ki je zapustila na svetu posledice, iz nje rojene, iz teh pa so se rodile

nove in zopet nove do današnjih dni.

Zamislil sem se v marmornati krucifiks pred seboj: razpetih rok in sklonjene glave je bil pribit na križ, in na glavi trnjevo krono, stran pa prebodo. In spomnil sem se verzov:

„Ego sum Alpha et Omega: primus et novissimus, principium et finis.“ (Apoc. 22. 13.)

„Die Welt ist nichts, als Form, in der du praegst.“ (H. Hart: Gott.)

Kdo bi razumel vsa pota, kdo bi pojmlil vse vzroke in posledice? A kdo bi ne verjel in ne priznal vsevečnih in vsemodrih zakonov, ki vodijo do cilja in konca!

„Ego sum — finis!“ Sklonil sem glavo in se zamislil v tisto zgodovino, ki je ležala pokopana tako blizu mene.

Bilo je 2. aprila 1814. leta, ko je na Talleyrandov predlog odstavil senat velikega Napoleona, moža, ki se je povsod od navadnega častnika tako neizmerno visoko, ki je sanjal svoje dni o gospodstvu čez Evropo. Istega dne, ko je odšel on ponižan na Elbo, se je vrnil v Pariz Ludovik XVIII. in zasedel prestol.

Še je poizkusil Napoleon srečo, ki ga je toliko časa in tako daleč spremljala, a postala mu je nezvesta. — Waterloo in Bele Alliance sta imeni, s katerima je bila zapčatena usoda moža, ki se je nekdaj tresla pred njim vsa Evropa. Njegovo delo je bilo dokončano in dovršeno je bil njegov tek. Bil je velik mož, vse drugo je so-dil On, ki mu je poveril tako važno vlogo na odru življenja. Spravljen s Cerkvijo je zapustil svet 5. maja leta 1821.

Bourboni so zopet zasedli prestol. Ludovik XVIII. (1815 — 1824) je izkušal z zmernostjo vpo-staviti mir in red v državi in si tako utrditi zopet pridobljeni prestol, in njegova „charte“ bi bila k temu brezdvomno pripomogla, da bi bilo njegovo stališče res zelo težavno, ker je bila država vsa razcepljena v politične stranke. Republikanci, bonapartisti, „svobodomiselní“ liberalci in konservativni rojalisti, razcepljeni v stranko zmernih in v ultraroyaliste, so povzročali in izzivali neprestano politične boje. Na dvoru je imela pretežen vpliv ultra-stranka, ker je pripadal k njej sam kraljev brat, grof Artois, in njegova dva sinova, vojvoda Angoulême in vojvoda Berry.

Dasi Ludovik XVIII. ni bil naklonjen prenapetim ultraroyalistom, se jim je vendar vdal, ko je začela po umoru vojvoda Berrykega, ki je padel kot prva žrtev strankarskih bojev, — ultra-stranka valiti nanj vso odgovornost. Sestavil je ministrstvo iz njihove srede.

Ko je Ludovik vedno bolj pešal, je poveril do malega vse vladarske posle svojemu bratu Karolu, grofu Artois, ki jih je upravljal skupno z grofom Villejem, kateremu je bilo poverjeno vodstvo ministrstva. Po Ludovikovi smrti — 16. septembra 1824 — je on zasedel prestol z imenom Karol X.

Dasi prej napet ultraroyalist, je vendar spoznal, da se je Bourbonom možno vzdržati v Franciji le z zmernostjo. — Obljubil je, da bo spoštoval ustavo in ljudske prostosti in pravice. Dovolil je tiskovno svobodo, vpostavljal rodbino Orleans zopet v prejšnjo posest, vse to, da bi si pridobil zaupanje — posebno svobodomiselnih stranke. — Ko pa je stavil predlog, naj bi se dovolila emigrantom odškodnina za škodo, ki so jo trpeli vsled revolucije, je zadel na hud odpor; vendar je bila večina zbornice vladi naklonjena, in tako je predlog prodrl na veliko ogorčenje mnogih.

Kakor je kralj na eni strani podkrepil s predlogom o „milijardi za emigrance“ nevoljo liberalcev, tako je zaigral na drugi strani naklonjenost armade s tem, da je odstavil nad 150 štabnih častnikov iz Napoleonovega časa.

Dne 29. maja 1825 se je dal v Rheimsu z veliko slovesnostjo po-starih obredih maziliti in kronati. Ljudstvo mu je prirejalo velikanke ovacije. — Ko pa je v novembru umrl svobodomiselní general Foy, so porabili kraljevi nasprotniki njegov pogreb za velikansko demonstracijo.

Na najhujši odpor je zadel Karol X. s svojim delovanjem za Cerkev. Hudo je zavrelo med svobodomiselnimi elementi, ko je predložila vlada postavbo proti oskrunbi svetišč. — Ker je bil ta predlog sprejet s precejšnjo, kralju in vladi vdano večino; ker so

to je vlada dovolila, da se je vrnilo nekaj jezuitov zopet v Francijo. „Svobodomiselní“ so začeli vpiti, da je to kršenje postav in sistematično podpiranje postavno izgnanih jezuitov, ki so krivi vsa ga nazadnjaštva vlade in izkušajo Francijo oropati vseh sadov prostosti in prosvete. — Predlog o novi tiskovni postavi, ki naj bi bila ustavila gonjo „svobodomiselnega“ časopisja, je morala vlada umakniti, ko je videla, da bi gotovo propadel.

Ko je v aprilu l. 1827. kralj pregledoval narodno gardo, ga je pozdravilo nekaj vojakov s parolo opozicije: „Živela ustava!“ namesto z navadnim lojalnim pozdravom: „Živel kralj!“ Pri razhodu pa se je ljudstvo pridružilo narodni posadki in klicalo: „Proč z jezuiti! Proč z ministri!“ Še isti večer je kralj gardo razpustil.

Dasi je nezadovoljnost z vlado vedno bolj rastla, je pozval kralj na Villelejev predlog v gosposko zbornico 76 novih udov — svojih pristašev — in razpustil državni zbor. A kljub cenzuri, ki jo je kralj samosilno uvedel, in kljub temu, da je Villele po svojih uradnikih izkušal vplivati na volitve, je po novih volitvah zrastle število opozicijskih glasov na 428, vladna stranka pa je ostala v manjšini 125 glasov. Ta neuspeh je izpodrinil Villeleja, ki je izgubil pri kralju vse zaupanje. Na njegovo mesto je bil pozvan Martignac, ki je izkušal z zmernostjo in koncesijami ublažiti razmere. Kljub vsem koncesijam je prišel z obema zbornicama navzkriž; zato se je moral umakniti Polignacu, ki je pozval v ministrstvo raz-en drugih neznanjih mož tudi grofa Labordonayeja in generala Bourmonta. Prvega so se bali svobodomiselní kot najhujšega nasprotnika in najbolj odločenega ultraroyalista, drugega pa je ljudstvo zmerjal z izdajco, ker je v bitki pri Waterloo pristopil k zaveznikom.

Že imenovanje teh mož je zadostovalo, da je zavrelo po vsej Franciji. Vse je bilo prepričano, da bo novo ministrstvo delovalo z vso silo na to, da bi se izpolnila najiskrenejša želja ultra-stranke: odprava charte in vpostava absolutne monarhije. Celotni zmerni rojalisti so nezadovoljno kimali v slutnji, da se podaja kralj v nevarnost, ki zavravi v njej lahko krono in glavo. Po vsej državi so bila razširjena tajna društva, katerih namen je bil strmoglaviti vladno; stari Laffayet je bil voditelj tajnega odbora, ki je širil opozicijo na vse strani.

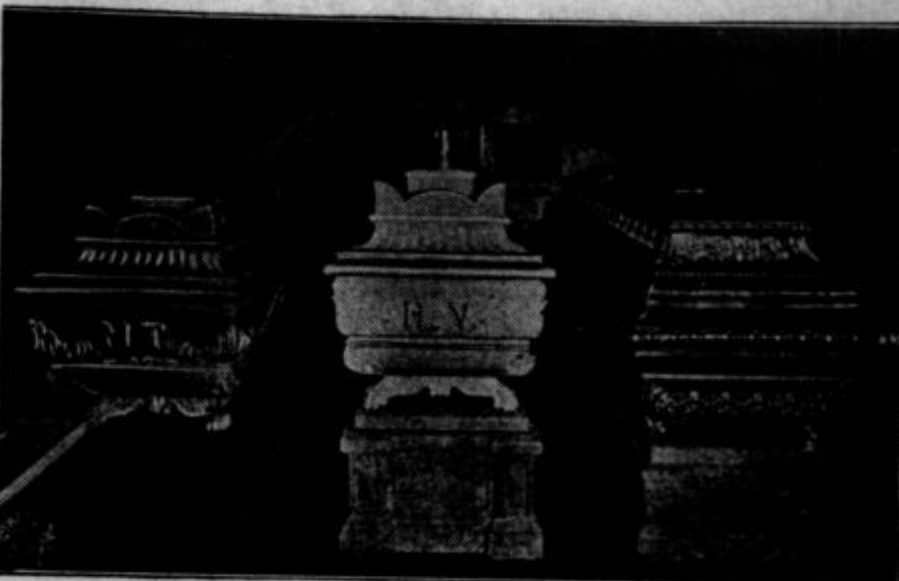
Labourdonaye je kmalu odstopil radi nesporazumljenja s Polignacom. — Polignac, ki ni ravno mirnodušno opazoval težavnega stališča vlade, je mislil, da bi bilo najbolje s srečnim izidom kake vojne ugodno vplivati na narod in si obenem pridobiti vojaštvo za slučaj morebitne sile in potrebe. Prilika za to se je nudila v Alžir-

zbor, — voljen na sedem let, razpustil in razpisal nove volitve. Dasi se je ekspedicija v Alžir posrečila, vendar ni dosegla svojega posrednega namena; poročila o zmagi so došla prekasno in ostala brez vsakega vpliva na volitve, pri katerih je pridobila protivladna stranka 64 glasov. Po teh ponesrečenih volitvah je ostalo kralju le dvoja: razpustiti ministrstvo ali pa državni zbor. O-pogumljen po ugodnih poročilih iz Alžira, se je odločil za posled-nje.

Dne 26. julija je izdal šest samolastnih naredb, ki naj bi imele

Pariški poslanci, ki so iz strahu pred anarhijo želeli sporazumljenja, so poslali k Marmontu zastopstvo, ki je v svrhu pomirjenja upora zahtevalo, naj kralj prekliče navedbe in razpusti ministrstvo Marmont je dobro poznal svoje in kraljevo stališče, zato je tudi svetoval kralju, naj ugodni zahtevi; Karol pa, ki je upal, da premaga upor s pomočjo vojaštva iz St. Omerja in Lunévilla, se ni hotel ukloniti.

Medtem je izdalo mestno zastopstvo razglas, s katerim je odpovedalo vladni pokorščino in nanovo organiziralo narodno posad-

Grobišče zadnjih Bourbonov.

dušiti upor, a so v resnici rodile novo revolucijo in izpodrinile Karolu prestol. Razpustil je novi državni zbor, še preden se je sešel; razglasil je nov volilni red, ki naj bi vladno stranko dvignil; še ne voljeni zbor je sklical za 28. septembra; prekladal je tiskovno svobodo in imenoval mnogo novih državnih svetnikov iz ultra-stranke.

Brž po razglasu kraljevih naredb v uradnem „Moniteurju“, se je vzbudilo v Parizu veliko razburjenje. Ljudstvo se je zbiralo po vseh ulicah, sicer ni prišlo brž do nemirov, a slutil jih je že vsakdo z gotovostjo. Opozicijske tiskarne so bile zaprte, delavci odpušteni; ravnotako so odpustili mnogi tovarnarji svoje delavce. S kriki in vikom so drle brezdelne množice po ulicah.

Drugi dan je izdalo 64 časnikarjev protest proti kraljevim ordonancam. Protest se je naglo razširil po ulicah; povsod je že vrelo, tuhtam je prišlo do spopadov med množico in orožništvom. Proti peti uri zvečer je prišel iz St. Honorija oddelek vojaštva, ki je pozivalo ljudstvo k razhodu, v odgovor mu je poslala množica točo kamenja, vojaštvo pa je ta pozdrav odgovorilo s prvo salvo. Padle so prve žrtve julijske revolucije. Ljudstvo se je razšlo in oropalo vse zaloge orožja, da bi lah-teo se je kakor blisk raznesla no-vica, da je vojaštvo streljalo; brez obotavljanja je bil izdan poziv k splošni vstaji. Ljudstvo je stavilo po vseh ulicah barikade, da bi zaprlo konjice pot. Vojaštvo, ki je bilo precej vzvoljeno radi pomanjkljive oskrbe, so pozivljali k odhodu. Upornikom so se pridružili uniformirani vojaki razpuščene narodne garde, dijaki politehnične šole, medicinci in prav-niki.

Medtem je razglasil ministrski svet nad Parizom obsedno stanje in odredil vse potrebno, da se ojači vojaštvo in artilerijo poslanci, ki so izdali na večer drugega dne revolucije protest proti kraljevim odredbam. Vrhovni poveljnikom za Pariz je bil imenovan Marmont; morda bi se mu bilo posrečilo zadušiti vstajo, če bi bil imel dovolj vojaštva na razpolago; a prišlo je vse preneglo, vojaštva je bilo premalo in še to ne vse zanesljivo, nekateri so se branili rabiti orožje. — Sicer pa tudi Marmont in odobraval kraljeve politike; kralj bi bil moral po njegovem mnenju odjenjati.

Ko se je po hudem boju, ki je trajal 28. julija od ranega jutra do pozne noči, posrečilo upornikom zavzeti slabo zavarovano mestno hižo, na kateri je takoj zavihrala narodna trobojnica, je bil Marmont 29. julija prisiljen koncentrirati svojo vojsko okoli Louvra in Tuilerij. Zanesel se je lahko le še na kraljevo gardo in na Švitarje, ki so se z neomahljivo vdanostjo in neutrudljivo vztrajnostjo bojevali za kralja, medtem ko je drugo vojaštvo omahovalo deloma radi pomanjkanja hrane, deloma že prepojeno upornega duha.

Ko se je po hudem boju, ki je trajal 28. julija od ranega jutra do pozne noči, posrečilo upornikom zavzeti slabo zavarovano mestno hižo, na kateri je takoj zavihrala narodna trobojnica, je bil Marmont 29. julija prisiljen koncentrirati svojo vojsko okoli Louvra in Tuilerij. Zanesel se je lahko le še na kraljevo gardo in na Švitarje, ki so se z neomahljivo vdanostjo in neutrudljivo vztrajnostjo bojevali za kralja, medtem ko je drugo vojaštvo omahovalo deloma radi pomanjkanja hrane, deloma že prepojeno upornega duha.

Potovanje človeka po tej solzni dolini je zelo naporno in utrudljivo. Ko človek dospe do svojega konečnega cilja zaspi za večno.

ko. Nad 40 poslancev se je konstituiralo v začasno vlado in imenovalo bankirja Lafitta poveljnikom narodne garde.

Istočasno so se uporniki polastili Louvra in vdrli tudi v Tuilerije; Marmont, ki je zamen izkušal skleniti premirje, se je moral v veliki zmešnjava umakniti z vso svojo vojsko. Zmagalci so obesili vrh grada narodno zastavo, razbili in uničili podobne bourbonske rodbine in se z zasmehovanjem vsedali na kraljevi prestol; tako so razsajali tudi v škofiji, ropali pa niso nikjer.

Karol X., ki je bival takrat v St. Cloudu, je bil slep in gluh za vse nevarnosti; onih, ki so ga prosili in rotili, naj odjenja, ni poslušal; ubogal je le Polignaca, ki ga je utrjeval v trmi. Ko pa je pribežal Marmont ves poten in prašen sebi v zavetje in kralju na pomoč v St. Cloud in ko je kralj slišal, da se pomika nad 20.000 upornikov proti St. Cloudu, je prekladal svoje ordonance, razpustil ministrstvo in poveril ustavo novega kabineta bolj zmerne-mu možu. Marki Semoneville je bil odposlan s tem poročilom v Pariz. Medtem je sedel Karol X. s svojimi prijatelji brez skrbi za mizo in v kvartirah kakor vsak večer. A revež se je v svojem upanju hudo zmotil. Semoneville se je vrnil z odgovorom, da je vse prekasno, da Karol X. ni več kralj Franco-zov.

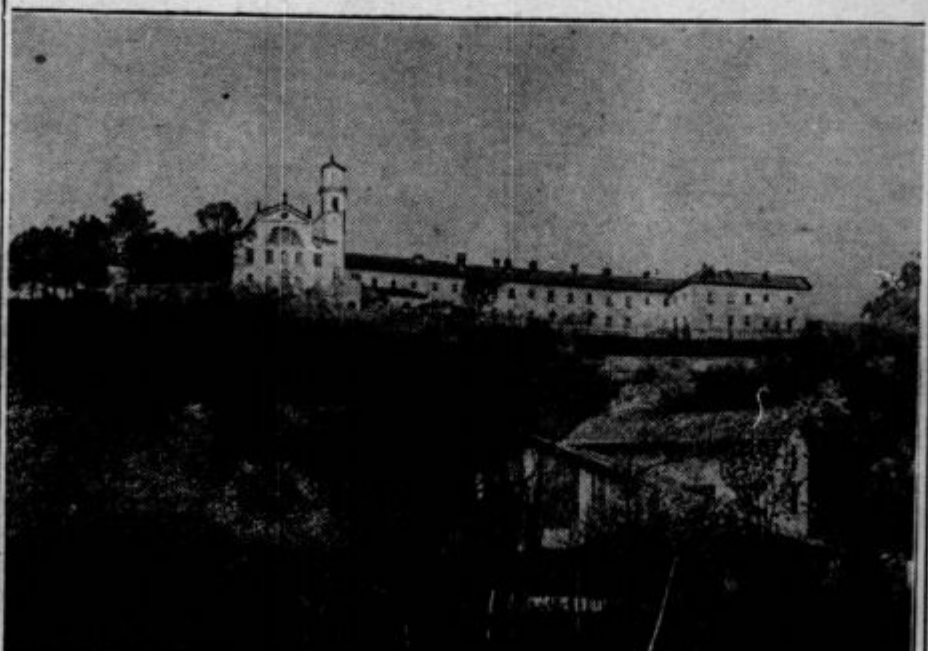
Ko je bil kralj odstavljen, je nastalo veliko vprašanje: republiko ali konstitucionalno monarhijo? Ker so novi voditelji francoske politike jasno uvideli, da bi se zapletli s tujinjo v neprijetne konflikte, če bi proglasili republiko, so se odločili za konstitucionalno monarhijo. Dne 30. julija zbrani poslanci so — kot zastopniki naroda — določili, naj se poveri vojvodu Orleanskemu državno pravdnštvo. Previdno so računali s tem, da bi novi kralj, — v najkrajšem času od revolucionarne večine povzdignjen na prestol, — moral dovoliti vse one koncesije, ki jih je Karol X. liberalcem za-branil, in da bi ostal kralj vedno od onih odvisen, s katerih pomočjo bi zasedel prestol.

Vojvoda Orleanski se je navidezno vzdrl vsakega revolucionarnega gibanja, vendar ni ostala njegova želja po kroni tajnost; imel je mnogo prijateljev, ki so podpirali njegovo stremljenje. Ko je stopil 31. julija pred zbornico, se je navidezno obotavljal sprejeti ponujeno mu čast državnega namestnika, da bi tako odvrnil od sebe vsak sum že nameravane u-zurpacije; šele na Talleyrandov prigovor se je vdal.

(Dalje prihodnjik.)

Potovanje človeka po tej solzni dolini je zelo naporno in utrudljivo. Ko človek dospe do svojega konečnega cilja zaspi za večno.

Svetovna zgodovina se sama ob sebi ponavlja, zgodovino našega privatnega življenja pa kaj radi ponavljajo naši sosede.

Kostanjevica pri Gorici.

se vedno množili samostani, posebno ženski; ker so bile oddane nekatere šole jezuitom v oskrbo in ker je bilo delovanje misijonarjev, krog katerih so se v jubilej-nem letu 1825. zbirale velike množice ljudstva, svobodomiselnih hud trn v peti, je od dne do dne bolj rastle njihov odpor proti kralju. Med ljudstvo so raztrosili laž, da je kralj sam postal jezuit in da mora v redovniški kuti pogosto dajati odgovor svojim predstojnikom za vse vladarske posle in ukrepe. Ni manjkalo ljudi, ki so to verjeli; treznomiselní pa so iz-prevideli, da je po življenosti in po vseh grozovitostih revolucije ljudstvo zelo potrebno pouka; za-

ru, kjer je dey Hussein Bey raz-žalil francoskega poslanika.

Med pripravami za vojno se je sešel 2. marca l. 1830. državni zbor. Kralj sam je stopil pred poslance in jim ostro zažugal, da bo z vso odločnostjo zatrl in kazno-val vsako uporno rovanje. Državni zbor mu je na to istotako odlo-čno odgovoril, da obžaluje kraljevo in vladno nezaupanje, katero narod žali in mu nalaga skrbi, ker bi mu utegnili vzeti državne pravice in svobodščino. Podoben od-govor je dobil od gosposke zbor-nice. — Kralj je ostal pri svojem in odgodil državni zbor na sep-tember; kakor brž pa je odplulo vojno brodovje iz Toulona, je ha-

FRANC PIRC

apostolski misijonar med Indijanci v Severni Ameriki.

(Dalje.)

Od spomladi do jeseni je prehodil Franc Pirc po misijonskih postajah 900 milj po jako težavnih potih. Porabil je za to potovanje več nego pet sto goldinarjev.

Na zimo se je zopet vrnil k svojim ljubim ovčicam v Grand Portage. V teku desetih mesecev jih je podučil prav dobro v krščanskem nauku. Tudi brati so se naučili večinoma vsi, nekteri še celo pisati.

Način misijonov in službo božjo med divjaki nam opisuje v omenjenem listu tako-le:

"Kedar nameravam iti v misijon v kako pokrajino med divjake, pošljem navadno kakega dobro poučenega Indijanca v oni kraj, da poizve glavarjevo mnenje ter pripravi divjake na moj prihod. Izjema je le, če razne očiščene zahtevajo brzi prihod. Misijonar mora obiskati najprvo glavarja, da si pridobi njegovo naklonjenost; potem pa zbere prijem vse može, ki so v občini.

Navadno pa pridejo divjaki misijonarju že na proti, če vedo in si žele njegovega prihoda, ter mu podajo roko. Včasih pa se po starem običaju postavijo vsi možje v vrsto oboroženi. V takem slučaju mora misijonar razobesiti svoje bandero miru na ladiji in šotoru. Divjaki ustrele s svojimi puškami v pozdrav in zrak ali pa s puščicami na odločen kraj. Potem pobesijo orožje, da prijazno sprejmejo misijonarja. Na misijonarjevo povabilo se zberejo možje v glavarjevem bivališču ali pa v šotoru misijonarja in poslušajo poslanca božjega. Žene in otroci se k prvemu zboru ne smejo povabiti, ker ne smejo biti nikdar navzoči pri posvetovanju o imenitnih zadevah. Saj se i tako ravna po možeh, brez katerih dovoljenja ne smejo ničesar storiti.

V prvem govoru razložim divjakom s prijaznim, milim glasom potrebo in blažilne nasledke sv. vere in pa nje kratek zapovednik. K sklepu opominim rudečkožee, naj dobro preudarijo in preumijo vse, kar sem jim govoril v imenu Velikega Duha. Ob določenem času pa naj mi naznani svoje mnenje, če hočejo sprejeti sv. vero v izveličanje svoje duše, ali pa hočejo še dalje ostati divjaki v svojo lastno nesrečo. Potem vsakemu prijazno podam roko in zapustim zbor. Indijanci namreč ničesa ne store, da ne bi bili skupno vsega dobro premislili ter se posvetovali.

Glavar jim da navadno svojega tobaka. Molče si vsak natlači pipo ter kadi in premišljuje. Slednjič jim glavar pove razloge, ki ga nagibajo sprejeti krščansko vero in opominja druge, naj mu pritrdijo; ali pa vpraša vsakega posebej za njegovo mnenje in se sam pridruži večini.

Še le po dokončanem posvetovanju zamore misijonar pričeti poduk z onimi, ki so se odločili za sprejem sv. vere, ter jih pripravljati za sv. krst. Ni pa lahka naloga za misijonarja, divjake in malikovalce krščansko vzgojiti in olikati ter jih spreobrniti v pobožne in krepkosti kristjane, zlasti če so zastarani v svojih vražah ali pa bili pohujšani po slabih kristjanih. Z božjo pomočjo se mi je to posrečilo v Grand Portage.

Vse čas svojega bivanja v misijonski postaji se držim tega reda: S solničnim vzdomom se da znamenje z morsko školjko ali pa zvoncem za jutranjo molitev. Vse molitve in pobožnosti se prične in konča s kako lepo pesmijo; kajti Indijanci neizrečeno ljubijo petje. Po jutranji molitvi je sveta maša, pri kateri pojejo pevec ali pa se vrsti branje in rožnivec. Po sv. maši jim berem v indijanskem jeziku oddelek iz sv. evangelija ter ga umevno razložim. Po zajutruku do večera učim otroke in odraslene v solni raznih molitev in pesmi. Po solničnem zahodu se da znamenje za večerno molitev, ki se zopet prične in konča s petjem. Potem berem nekaj listov iz katekizma in razlagam umevno, kar sem bral. K sklepu jim povem kako povest iz življenja svetnikov. Ob sobotah popoldne in ob nedeljah do 10. ure — do slovesne sv. maše spovedujem. Med mašo pojejo vsi, ki znajo brati. Po mašnikovem obhajilu obhajilo, pevec pa pojejo primerno obhajilno pe-

sem. Jeden moli tudi na glas obhajilne molitve. Oni, ki pristopijo prvičkrat k mizi Gospodovi, imajo gorečo svečo v roki. Izvzemši bolnike, obhajamo tukaj le med sv. mašo.

Ob nedeljah popoldne ob dveh so slovesne večernice. Pojemo pet psalmov v indijanskem jeziku, druge molitve so latinske. Za večernicami je krščanski nauk. Po dokončani službi božji je krščevanje onih, ki so dovolj poučeni. Najprej imam primeren govor do katehumenov, to je onih, ki imajo prejeti sv. krst. Potem pevec zapoje pesem, v kateri novokrščenec da slovo malikovalstvu ter se odpove vsem pregreham in obljubi, dalje zvesto služiti Bogu, Stvarniku nebes in zemlje. K sklepu pride zopet primeren govor do novokrščenih ali pa do navzočih poganov z zahvalno molitvijo za milost sv. krsta.

Nedelje s takimi slovesnostmi — katerih sem, hvala Bogu, že mnogo praznoval med Indijanci — so prava dušna tolažba in veselje za misijonarja. Lepi cerkveni obredi imajo neizrečeno moč na priproste divjake. Zategadelj tudi tudi druge vere nič ne opravijo med divjaki, ker nimajo cerkvenih obredov. Naj povem le jeden zgled. V Fort Williamu se je trudil vso zimo jako spreten pastor, ki je govoril tudi indijanski jezik, da si dobi privrženec; pa ni niti jednega pridobil."

Na spomlad leta 1839. je zapustil oče Pire Grand Portage, ter se podal na misijonska potovanja. Obiskal je poprej ustanovljene misijonske postaje, da verne potrdi v veri, druge pa na novo pripelje v hlev Kristusov. Vihar ga zalane na obrežje "grozdjčja," kjer krsti občino Indijancev.

O tem svojem misijonskem potovanju poroča 2. dan julija Leopoldinski družbi med drugimi tako-le:

"Spomlad sem zapustil za nekaj časa svojo novo misijonsko postajo (Grand Portage), da spreobrnem še druge divjake. Potrdim v veri, one, ki sem jih krstil lansko leto. Podal sem se — 450 milj hoda — na pot ob severovzhodnem bregu velikega Superior jezera preko Mihipikotona v Šmarijo. Vožnja v majhni barki, katero je gonilo šest Indijancev, bila je po viharjem jezeru zelo nevarna. Tudi v 19 prenočiščih v skalovju ali na pesku ob jezeru nisem imel miru in pokoja. Nadlegoval me je roj strupenih komarjev in mušic. Njih pik napravi več dnij trajajoče oteklino in pekoče bolečine. Še jedi ti ne puste mirno zaviti, če ne sediš sredi gostega dima pri ognju. Še celo solnični žarki so Evropejcu škodljivi. Če si po več dnij na soncu in zraku, postane ti obraz rujav in izpuste so ti oteklino. Take muke potovanja na Kranjskem niso znane.

Pa vse te težave mi je olajšalo dušno veselje. V Fort Williamu sem krstil več otrok in odraslenih; tu sem imel pretečeno jesen misijon. Slednjič so vsi Indijanci te občine stopili v naročje sv. Cerkev. To se je vršilo binkočno nedeljo in pondeljek, ko so bili dovolj poučeni. Daljni poduk teh novokrščenih v branju, pisanju, petju in v potrebnih molitvah sem izročil dobrih kristjanom, ki sem jih pripeljal sem iz Grand Portage. Jaz pa sem jo odrinil dalje.

Po tridnevni vožnji nastane hud vihar. Menili smo, da se potopimo. Srečno najdemo vendar zaliv, kamor obrnejo barko moji mornarji. Ko dospemo v zaliv na varen kraj, zapazimo v gozdu bivališča Indijancev. Ker so psi hudo lajali, pride mlada Indijanka gledat, kaj je. Zagledavši nas, sklene veselo roki in zaupije na glas: "makateokvanoje — črnosuknjari!" Slišati to, bilo je veselje za moje sreče. Kmalu prihiteli več divjakov na breg ter me prosijo veselih obrazov, naj grem k njim. Ono mlado Indijanko pa sem kmalu spoznal. Pretečeno jesen sem jo krstil in poročil z mladim Indijancev v Fort Williamu. Po zimi jej je mož zmrznil na ledu; sama pa se je preselila tu sem k svojim starišem ter jim prinesla luč sv. vere. Učila je stariše, brate in sestre moliti in drugih resnic svete vere, kolikor je ravno znala in zamogla. Želeli so si črnosuknjara, da bi jih krstil; pa bil je nad 200

milj daleč. Moj prihod jim je bil jako po godu. Kakor domačina so me pogostili v koči. Ko pa so postavili brodniki moj šotor, povabil sem vse, ki žele Boga našega Stvarnika spoznati, naj gredo z menoj v šotor, da jih bodem učil. Skoro vsi so šli. Le neki trdovratni divjak mi odgovori: "Živim, kakor divja zver v gozdu; storil sem veliko hudobij. Tudi ni prepoveduje tvoja vera, imeti več žen, kakor jedno. Svojih žen in otrok nočem zapustiti; tudi svojega življenja ne morem spreminiti; zato nočem nič slišati o tvoji veri." — Imel je namreč tri sestre za žene. Tudi je bil že umoril štiri ljudi in jih pojedel.

Ta trdovratnost me je žalila v sree. Toliko več dušnega veselja sem imel pa nad drugimi divjaki. Oče omenjene vdove je velel poklekati svojim štirim otrokom pred sv. križ v šotoru. Lepo so molili molitve, ktere jih je naučila sestra. Veseloga srca sem se zahvalil božji previdnosti, da me je po viharju pripeljela med te dobre divjake, ki so že kot malikovalci častili Boga ter bili prav vredni sv. krsta. Dva dni sem jih učil; potem sem pa krstil one, ki so znali potrebne molitve. Le nekaj sem jih odložil do svoje vrnitve in jim naročil, naj se nauče potrebnih molitev. Ta kraj se zove po indijanski "Kaohabaminanjikak" — obrežje grozdjčja ((ribeza)). Raste namreč razno grozdjčje po gozdu v veliki množini.

O tod je šel dalje ter je med potom krstil več Francozov in pol Indijancev. V Mihipikotonu se je verna čeda zelo razveselila njegovega prihoda ter ga prav prijazno sprejela. Našel je še vse stanovitne v veri; potrdi jih v dobrem in spove. Tudi v Šmariji je bil njegov prihod jako potreben, ker verni še niso dobili misijonarja. Od tod je obiskal še verne v Kithimigongu in La Croix, da jih potrdi v veri in obvaruje pred zapeljivanjem. Ko je opravil po misijonskih postajah vse potrebno, hotel se je vrniti nazaj proti severu v Grand Portage, — ali božia previdnost je drugače odločila.

(Dalje prihodnjič.)

V ognju.

Na goriškem bojišču.

Velika bitka na Soči se nagaja koncu, ali je zrak še vedno poln topniškega grmenja. Zdi se, da so to za ta mesec zadnji napori vznemogljivih sovražnikov. Potem nas bodo pa mogli pustiti kakšen teden pri miru.

Povedati hočem samo nekaj iz svojih doživljajev. Včeraj je doseglj ožen laškega topništva svoj vrhunc. Granate in šrapneli niso prizanesli niti mojemu vodu. Včasih smo se nahajali v takih oblakih dima, da ni videl tovariš svojega najbližnjega tovariša. Po zraku žvižga kamenje, lomijo se drevesa in grmovje. — Šššš — žžž — žžž — rsk — fiju — — — — bim — zrrr — brum! to je futuristična glasba, ki je pritiskala na naše možgane z vso svojo strašno težo. Že od daleč slišimo, kako približuje topovska krogla; kot da drvi tramvajski voz s neklesko hitrostjo po obzorju. Že je pri nas! Kratek tresk, močno rjovenje, tla se majojo pod nogami, a na vse strani leti zemlja, pesek in vejevje. Ogleдал sem si nekoliko jam, ki jih je ta pošast izkopala. Tamkaj je ukravana s korenino vred velika akacija, drugje zopet izvira voda iz vodnjaka, ki ima premer štirih metrov, še malo naprej v močvirju je nastalo nekoliko novih nasipov.

Kako je človek mehak v tej nevarnosti! — Oprosti vsemu ljudstvu, želeč, da tudi drugi njemu opoiste, čuti bližino drugega, sveta — večnost. Ne ni mogoče, la ko človek umre, izgine brez sledu; obstajati mora pekel za one, ki žive od krivice, morajo pa d. b. biti plačilo tisti, ki trpe po nedolžnem. To ni samo zahteva pameti, ampak vseh duševnih moči, to je silogizem življenja.

Moje moštvo izgleda kakor složna družina. Prenehali so navadno prepri, vsi so za enega, eden za vse. K meni pri de moj četovodja, tržaški Slovenec Jurišinovič. "Gospod praporščak," mi pravi mirno, "ako bodem zadet, pišite moji ženi, tukaj imate njen naslov." In odide na levo krilo v boj k svojemu roju. Ponoči dobim vest: "Pokličite saniteto, zopet imamo

enega ranjenca." Storim svojo dolžnost in grem k ranjencu. Četovodja Jurišinovič leži v krvi. Šrapnel mu je izbil levo oko, poškodoval čeljust in preluknjal desnogo. Rane niso smrtno nevarne, hvala Bogu, ena družina ni izgubila svojega hranitelja.

Pred tem dogotkom, okoli treh popoldne je bil majhen odmor. Pošljem poddesetnika Padrtko s vektorico mož v bližnji gozd, da se prepričajo, ako se tam morebiti ne nahaja kakšen sovražnik. Fantje se plazijo skozi bodeče mreže in izginejo med grmovjem. Naenkrat zagrmli in ves gozd se nahaja v oblakih dima. Iz gozda prileti par fantov, ki vsi zasopljeno poročajo:

— Poddesetnik Padrtka, poddesetnik Padrtka, pomagajte ...

— Kaj je z njim? vprašam razburjeno.

— Ali je mrtev? presekajo mi drugi besedo.

— Ni mrtev, ranjen je, mi odgovori njegov tovariš.

— Ali je kdo pri njem? "vprašam hitreje.

Nobenega odgovora.

Iz našega skrišališča takoj odleti naš najboljši mož črnovojnik Moravan Avgustin Rak. Požrtvalen mož, ne briga se za šrapnelko točo, ampak samo misli, kako bo rešil življenje svojemu tovarišu. Čez nekaj se'und r iz gozda in nese na hrbtu ranjenca. Druga dva vojaka, ki sta šla z njim, gresta sedaj za njim, kakor da ju je sram, da nista imela v nevarnosti toliko poguma. Vsi so končno na varnem.

Noga je preč, noga je preč, vzdihuje ranjenec. In res, leva noga nad gležnjem se mu drži le za mišice. Ni čudno, da so njegovi tovariši izgubili glavo, ko so to videli. Mrliča moraš mirno gledati, ali pri pogledu na tako rano, ti se žile nekako skrečijo. Sanitete ni v bližini, ker je zaposlena pri drugih ranjenecih. Podvežemo sami voddsetnikovo nogo pod kolenom, na kolenu in nad njim, da mu ustavimo kri. Tako močno zadrgnjemo nogo, da teče po čelu znoj, ali ranjenec šeneše: "To je slabo, to je slabo." Nesemo ga na obvezovališče, kjer ga bodo sprejele bolj večje roke.

Med tem se odigrava na desni višini še bolj krvava žaloigra. Že nekoliko ur traja orkanski sovražni ogenj. Žvižganje, sikanje, prasketanje, treskanje. Kakor da se je zbudila pod zemeljsko površino velikanska zver in s strašanskim rjovenjem naznanja nam prithkavcem, da bo stresla s sebe te gore in odletela v brezkončni vsemir. Ne, ta beseda je preveč laskava za krvoloka D' Annunzia. Pijan divjak je udril v veličasten hrup in uživa, kar more prebiti sree božjim slikam, odrgrati glave kipom Velikega Umetnika. S cerkvenega stropa padajo veliki lestenci, mramorne plošče padejo na kamenite mozaike in se razbijajo, a divjaku se širijo prsi od sovraštva ter se naslaja nad to grozoto.

Lahi se pripravljajo na napad. Zbrali so močne čete v onih vošlinah, ki se nahajajo pod neprestanim navzkrižnim ognjem našega topništva. Ena rojina črta za drugo drvi po bregu navzgor. Naši jih puste nekoliko sto metrov blizu. Potem se pa prične naprejš slabše, nato pa čezdalje močnejše prasketanje pušk. Sovražnik je že pred žičnimi ovirami. Nato se glase strojne puške. Trrr — rrrr — — tak — tak, tak ... Ostanke prve laške rojne črte se umikajo, ali jim prihajajo na pomoč vedno sveže čete. In zopet se oglašajo strojne puške, a topništvo od strojnokosi cele vrste. Šestkrat poskuša sovražnik, da prodre skozi svinčeno točo, skozi modre in rumene oblake šrapnelskega dima — priznati se mora, da napada z izredno hrabrostjo — ali vse je zastonj. Končno se poda sovražnik v beg, eden pade čez drugega po strmini, vse se gnete in poriva naprej. — Nekateri se zbirajo za železniškim nasipom, ali pridejo v navskrižen ogenj. Čez nekaj sekund je tamkaj samo kup mrličev in ranjencev.

Lahi še ne mirujejo, ampak gonijo še naprej sveže čete v smrt. Zelo spretno se plazijo za skalovjem, uporabijo vsako najmanjšo skrišališče, pojavijo se s strahovito hitrostjo pred žičnimi ovirami, ali tu je konec. Šestkrat se ponovi napad s tremi, peterimi rojnimi črtami in končno se sovražnik vendar prepriča, da so naše postojanke neomajljive. Pobočje je po-

krito z mrliči in ranjenci, ki umirajo brez vsake pomoči. Del tragedije je danes končan, jutri se nadaljuje drugi.

CENJ. ČLANI IN ČLANICE TER ČITATELJI! Kupujte pri trvdkah in podpirajte trgovce, ki oglašujejo v našem listu!

NA PRODAJ JE DOBROIDOČA GOSTILNA

v sredini slovenske naselbine v Jolietu, Ill. Ta gostilna je oddaljena samo en blok od slovenske cerkve in je že več let na dobrem glasu ali zelo poznana.

Natančna pojasnila daje lastnik:

JOS STUKEL,
209 Indiana St., Joliet, Ill.

**PETER CULIG
JAVNI NOTAR**

1245 So. Santa Fé Avenue,
Pueblo, Colo

Izdeluje vsakovrstne pravove
ljavne listine, spadajoče v notarsko stroko za Združene države in staro domovino.

Rojaki in rojakinje!

Zakaj bi Vi plačevali višje cene pri tujcih, če vam domača družba pošlje denar v staro domovino vedno točneje, zanesljive in ceneje?

Vsako pošiljatev garantiramo.
5 kron pošljemo zdaj za.....\$.85
50 kron pošljemo zdaj za..... 6.90

**100
KRON
ZA
\$13.50**

500 kron pa za.....\$67.50
Pri teh cenah je poština že vračunana.

Predno pošljete večjo vsoto pišite nam za nižje cene, da Vam prihranimo denar.

Pošiljatve in pisma naslovite na:
AMERIKANSKI SLOVENEČ
bančni oddelek,
Joliet, Illinois.

MARIJA SLUGA
2225 So. Wood St.
Chicago, Ill.

Telephone Canal 298
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se ujudno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam.

POZOR! Kadar se nahajate v gostilni,

3 pristne pijače,
2 zdravilne.

zahtevajte vedno dobre, zdrave in pristne pijače, in to so A. Horwatove: Importirani Brinjevec, Šljivovec, Trpinovec, Grenko Vino in Kranjski Grenček. Moja trdva je prva i edina samostojna, ki importira žgane pijače in zelišča naravnost iz Kranjskega. Rojaki, zapomnite si, da je A. Horwatovo Grenko Vino napravljeno iz najboljšega kalifornijskega rudečega vina in iz najzdravejših zelišč ter nadkriljuje vse druge pijače te vrste za slovenske zdravje. Ravno tako Kranjski Grenček. Posebno ako pijete slabo žganje, ne bo nikdar škodovalo, če denete polovico tega grenčeca vmes.

A. Horwat, 1827 W. 22. St., Chicago, Ill.

POSKUSITE

zaboj najboljše pive

"OLD LAGER"

katero izdeluje

Citizens Brewing Co.,
v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

JOLIET TRUST

SAVINGS BANK

Z \$1.00

se otvori lahko pri nas

hranilno vlogo

katera se obrestuje **3%** po

Joliet Trust & Savings Bank

114 N. Chicago Street
JOLIET, ILL.

Ta banka je pod državnim nadzorstvom.

ŠE NIKDAR

niso bile avstrijske krone tako po ceni kakor sedaj. Poslužite se torej te ugodne prilike in se spominjajte svojcev v stari domovini s kakim denarnim zneskom. Pošiljatve so jamčene.

Sedaj Vam pošljem K 100 samo za \$13.50

Tudi izdelujem vsakovrstne pravoveljavne listine in izvršujem vse, v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene države in staro domovino.

Se Vam priporočam spoštovanjem

JOSIP KALAR,
1804 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

— **Umrli je v Ljubljani** e. kr. vadniški učitelj gosp. Janko Jančič, bivši okrajni šolski nadzornik v Kranju. Pokojnik je bil znan kot izvrsten učitelj in vesten in korekten šolski nadzornik.

— **Umrli je v Ljubljani** Julijan Gerdol, mestni učitelj in kadet v rezervi iz Trsta.

— **Umrli je gospod Zacharija** Zurlini, sprevodnik Južne železnice v p., Radeškega veteran, v starosti 90. let. Udeležil se je bojev na Laškem leta 1848., 1859. in 1866.

— **Umrli je v noči dne 1. decembra** po dolgem, mučnem bolehanju oče več. gospoda ribniškega dekana Skubica, g. Jož. Skubice. Pogreb se je vršil v Hrovači pri Ribnici. Daj počiva v miru!

— **V Dvoru pri Žužemperku** je umrla trgovčeva soproga gospa Antonija Može, rojena Suša, v starosti 48. let.

— **Marija baronica Wamboldt** pl. Umstadt, roj. baronica Falkenstein, posestnica gradu Hmelnik na Dolenjskem, je umrla dne 20. novembra v Umstadt na Nemškem in bila pokopana dne 24. novembra v družinski rakvi v Birkenau na Heškem. Zapustila je tri otroke; starejši je baron Filip Hugo, e. kr. komornik in vitez Malteškega reda, ki je v vojni službi od prvega začetka vojne. Oženjen je na gradu Frisehau na Moravskem z grofico Harrach in vodi ond nemske kršćanske socialce.

Drugi, Bardo, živi na Nemškem; hčerka Elizabeta je redovnica Saceré Coeur v Pressbaum pri Dunaju. Baron Hugo je sedaj dedič gradu Hmelnik.

— **Pogreb sina g. deželnega glavarja** poročnika Ivo Šusteršiča se je vršil dne 1. decembra 1915 ob ogromni, ginljivi udeležbi Ljubljane in okolice. Dasi je bilo z neba na vsi moč, so bile vse ulice, po katerih se je pomikal sprevod polne občinstva. Povsod je bilo videti solza- oči. Tudi z dežele smo opazili mnogo žalujočih, mnogo duhovščine, državnih in deželnih poslancev in županov. Vsi so se došli izkazat padlemu junaku zadnjo čast. Videli smo g. deželnega predsednika barona Schwarza z dvornimi svetniki deželne vlade, prevz. knežskofo dr. A. B. Jegliča, župana dr. Tavčarja z občinskimi svetovalci vseh strank, učitelje in zastopnike vseh tujajšnjih uradov, zastopnike vojašva, zavodov itd. S Štajerskega sta prihitela gospoda poslanec Pišek in dr. Hohnjec. Zemski ostanci padlega upapolnega mladeniča so bili položeni v krasn timeri na železniškem vozu, ki ga je bil mestni pogrebni zavod prelepo opremit z žalnimi draperijami, ob dovoznem vohu glavnega kolodvora. Vojaki so opravljali mrtvaško stražo. Ob 3. uri je gospod kanonik Šiška izvršil slovesno blagoslovljenje. Nasproti dovoznemu vohu je stal vod vojakov. Pred krsto so nosili dež. sluge in sluge mestnega pogrebnege zavoda nebroj vencev — zvesti sluga pokojnikov je nesel svoj venec — za njimi v žalno črtno ovita zastava "Slov. kršč.-soc. zveze" kot zastopnica naše ljudske organizacije. Pred in ob krsti je stopala častna vojaška straža. Močan moški pevski zbor je pod vodtvom g. mestnega učitelja g. Pavla Gorjupa dovršeno pel dve pretresljivi žalostinki. Slovenska pesem je spremljala na zadnji poti zvestega sina domovine, katero je neizmerno ljubil in za katero je žrtvoval voje lepih načrtov polno mlado življenje. Naj mirno spi v njej, rešen vseh viharjev in prevar sveta!

— **Na južnem bojišču je padel** 22. novembra junaške smrti 18-letni črnovojnik Karol Leskovec. Pokojnik je Postojnčan in brat g. Antona Leskoveca, abiturijenta, kateri slušbuje začasno pri postojnskem okrajnem glavarstvu. Bil je šele nekaj mesecev na bojišču, kjer se je hrabro boril, proti dednemu sovražniku in je pokopan, na nekem pokopališču blizu Gorice. Ima še dva brata na istem bojišču. Ivan je četovodja pri sanitetnih, odlikovan s srebrno kolajno in s križcem. Franc je pa orožni mojster pri 17. pešpol-

ku, odlikovan s srebrno kolajno. V vojni sta že od začetka in sicer prvo na severnih, sedaj pa na goriškem bojišču. Pokojnik je bil, kakor vsi njegovi bratje, zaveden Slovenec. Bodi mu zemljica lahka, ostalim sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

— **V ruskem vjetništvu je umrl** nadporočnik Henrik Majcen. Ranjen je bil 13. septembra v desno koleno pri Novem Aleksincu, vjet, prepeljan v Moskvo, trikrat operiran ter je v Kasanu 25. oktobra umrl. Bil je gojenec Terezijanske vojaške akademije ter je bil zaradi hrabrosti in spretnega vodstva odlikovan z zaslužnim križcem 3. razreda z vojno dekoracijo, s "signum laudis" in z najvišjim poveljnim priznanjem. Prvič je bil ranjen na obeh nogah in na roki ter je ležal v ljubljanskem Leonišču. Bodi junaku lahka ruska zemlja!

— **Smrt za domovino.** Umrli je dne 25. novembra v Budjeveah v vojaški bolnici vojak Nikolaj Selan iz Savelj v led bolezni, kateri si je nakopal v Galiciji. Ranjki je bil eden najboljših fantov-Orlov na Ježici.

— **Padel je na Goriškem** junaške smrti dne 14. nov. Janez Presetnik, cerkvenik pri sv. Jurju v Stožicah.

— **Padel je na italijanskem** bojišču uradnik splošne prometne banke gospod Anton Prusnik.

— **Iz ruskega vjetništva.** Učitelj Rajko Božič iz Mengša naznanja z dopisnic z dne 29. oktobra, da je sedaj zdrav v vjetniškem taboru v Novem Nikolajevsku v tomski guberniji v Sibiriji.

— **Častno svetinjo** za štiridesetletno zvesto službovanje je dobil vpokojeni nadpoštar g. Adolf Mulaj v Spodnjem Logatecu.

— **Zbiranje spominov na vojsko po centrali za domovinsko varstvo na Kranjskem.** Po vzoru drugih kronovin je po inicijativi gosp. deželnega glavarja dr. Šusteršiča je centrala za domovinsko varstvo na Kranjskem sklenila napraviti obsežno zbirko različnih spominov na našo slavno in junaško armado ob Soči. Pripravljalna dela sta že pred nekaj časom prevzela ravnatelj centralne stolni kanonik g. dr. Gruden in dr. V. Krisper. Namerava se za te zbirke prerediti na Bledu, v Boh. Bistrici in v Ljubljani posebne prostore. V Ljubljani bi bil za tak vojni muzej posebno pripraven ljubljanski Grad, da bode čast in slavo cesarske armade oznanjeval še poznim rodovom.

— **Posebni vojaški znaki za 43-50letne inteligentnim krogom pripadajoče črnovojnike.** Vojno ministrstvo je odredilo, da dobe 43 do 50letni črnovojniki, ki nimajo sicer prostovoljske pravice, vendar pa zavzemajo v javnosti odličnejša mesta in pripadajo inteligenci, osebne znake: ozke rumene trake na rokavih. Ti odznaki se bodo priznavali zlasti raznim industrijalcem, odličnejšim trgovcem in obrtnikom, uradnikom, občinskimi svetnikom avtonomnih mest itd. Oni, ki bodo dobili odznake, bodo oproščeni nižjih oprakov v vojašnicah in taboriščih ter bodo smeli, če bodo to dopuščali vojaški oziri, privatno stanovati. Druge vojaške pravice pa z omenjenim odznakom niso združene.

— **Nesreča na kolodvoru v Divači.** Fabjan Franc, 38 let star zavirač južne železnice, rodom Vipave, stanujoč v Ljubljani, Bohoričeva ulica šte. 11, je 23. novembra ob 10. uri ponoči pri premikanju vlakov tako nesrečno zašel med vozove, da mu je zmečkal obe nogi. Prepeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Iz Trčiča.** Dve nesreči v enem tednu. Čevljarju Franc Slapjarju iz Bistrice je v tovarni Mally stroj nevarno poškodoval nog. Strojarskemu pomočniku Fr. Benediku se je strupena tekočina za izpiranje kož izlila v oči in mu vzela vid. Ena oko je v veliki nevarnosti, da ne spregleda več. Oba ponesrečenca sta v 16. letu. — K Sv. Ani je došlo 25 Rusov, da bodo napravljali les g. trgovcu Dolencu. — Na poljskem bojišču se je odlikoval bivši Orel Florijan Bronsteiger. Prejel je hrabrostno hrabrostno svetinjo. Bil je ranjen in od tedaj se ni več oglašil. Naj-

brže so ga ujeli Rusi. — V ljubljanskem Marijanišču je umrl vojak, Janez Dolinar, voznik v papirnici Moline. Na laškem bojišču mu je šrapnela krogla prodrla prsi. Zapuščena vdova s tremi nepreskrbljenimi otroci.

— **Slovenske usmiljenke v Macedoniji,** ki so tam toliko let blagonsko delovale, so bile zdaj vsled nevarnih tamošnjih razmer poklicane brzajavno po avstrijskem konzulu od apostolskega delegata msgr. Dolci v Carigradu in 8. novembra so se tja odpeljale iz Soluna prijateljem makedonskih misijonov dobro znane č. sestre Olga Ponikvar (z Blok), Vincencija Kaplja (iz Ljubljane), Agnes Golob (iz St. Ruperta na Dol.), Angela Dejak (iz Ribnice), Jožefa Štefulja (iz Doba) in Alojzija Gajšek iz St. Jurja ob j. ž. — V Solunu je bila že 7. dec. po vseh potih in kotih velika gnječa francoskih ranjenecv; samo v misijon-skem semenišču v Zeitenliku jih leži čez 700. Za bolniške strežaje jim služi 40 župnikov s Francoskega, ki morajo veliko trpeti in šest dni na teden stradati.

— **Sprememba občinske meje.** Po sklepu deželnega odbora v seji dne 19. novembra 1915 se spre-mene občinske meje med krajev-nima občinama Zagradec in Am-brus tako, da se izločijo vasi Grintovec, Kuželjevo, Malo in Ve-liko Globoko z njimi spadajočimi zemljišči iz občine Ambrus in pri-klopijo občini Zagradec. Imeno-vane vasi se združijo z novo davč-no občino Veliko Globoko.

— **Odpovedal se je** dosedanjí župan na Mirni Dol., Mihael Strah zaradi bolezni. Pri volitvi dne 21. novembra je dosedanjí odbor iz-volil za župana g. Antona Kasteli-ća, trgovca na Mirni.

— **Avstrijski državljani** sta po-stali gospodični Gusti Cimolini, u-čiteljica, in Vida Cimolini, gojen-ka 14. letnika učiteljskega.

— **Kako je na Ogrskem.** Po du-najski "Reichpost" posnemamo iz govora deželnega odbornika Kunschaka: Ogrska vlada je do-volila prosto trgovino z žitom in moko. Do 16. septembra se je smel vsak ogrski državljan pre-skrbeti z 10 kg moke za eno osebo na mesec. Vsak prebivalec Ogr-ske je tedaj smel nakopiti 120 kg, da se obvaruje stiske za eno leto, 120 kg, številka, ki je grozna za naše pojme. Pa tudi vsaka o-grska občina je nakopila veliko množino moke, da odpravi vsako pomanjkanje. Kar bi imela odveč, je Ogrska obljubila nam. Odtod prihaja, da se zastoj borimo za kosček kruha, dočim na Ogrskem lahko je kruh, kolikor se mu pol-jubi, tudi solnike in žemlje, kakor je bilo to pri nas v najprejšnjih časih miru. Proti temu pojavu se borimo zastoj.

— **Prodaja smetane prepoveda-na.** Izšla je ministrska naredba, ki prepoveduje prodajo smetane ter uporabo mleka in smetane pri izdelovanju čokolade, bonbonov in dr. Tudi ne smejo kmeti krmi-ti prašičev in telet z mlekom, ako so že več kakor šest tednov stara. Izdelovanje sira ne sme presegati lanske produkcije, deželne oblasti imajo pravico izdelovanje sira še bolj omejiti. Ravno tako smejo deželne oblasti prepovedati pora-bo mleka v kavarnah ter gostil-nah zlasti popoldne. Konečno sme-jo odrediti po potrebi tudi rekvizi-cijo mleka.

— **Za seno veljajo s 1. decem-brom** na Kranjskem naslednje najvišje cene: za prešano seno 9 K 50 v, za rahlo seno 8 K 50 v meterski stot.

— **Naš denar v Švici in v Nem-čiji.** C. kr. kor. urad poroča: Do prekleka se zaračunajo plačila v Švici: 100 frankov je 133 kron, v Nemčiji pa 100 mark je 140 kron.

— **Pivovarne morajo omejiti varjenje piva.** V svrhu, da se ne porabi preveč ječmena, je minist-rstvo izdalo novo naredbo, ki do-loča za čas od sredi novembra 1915 do konca marca 1916 novo omejitve varjenja piva. V obse smejo pivovarne zvariti piva le 55 proc. normalne svoje produkcije, srednje in male pa kvečjemu 60 do 65 proc.

— **Slovenska Sokolska zveza in Če-ška Sokolska zveza razpuščeni.** Nemški listi poročajo, da je minist-rstvo notranjih del z odločbo z dne 24. novembra razpustilo društvo "Česká Obec Sokolská" in "Svaz Slovanského Sokolstva," kateri društvi imata svoj sedež v Pragi.

ŠTAJERSKO.

— **Sin poslanca Roškarja umrl.** Vojska je pograbila svojo žrtev sedaj tudi iz hiše štajerskega po-slanca g. Ivana Roškarja, nade-budnega 25letnega sina Milana Roškar. Položili so ga v grob 27. novembra v Celoveu. Vsled preve-likih ran, zadobljenih na južnem bojišču, je moralo končati mlado življenje. Bil je četovodja pri trd-njavskem topniškem polku in že od začetka vojske v težki vojaški suknji. — Umrli je dovršil pred leti kmetijsko šolo v Grottenhofu. Počiva naj v miru junak! Potrtim starišem in vsem sorod-nikom naše iskreno sožalje!

— **Umrli je v Mariboru** veletr-žec g. Josip Martinz, 80 let star. Njegova tvrdka je ena največjih na Spodnjem Štajerskem. Martinz je bil slovenske matere sin.

— **Umrli je v Celju** gospa Emi-lija pl. Sušičeva, vdova po pol-skovniku pl. Sušiču. — V celjski bolnici je umrl narednik Fr. Ur-bič, sin vodje zemljiške knjige v Celju Franca Urbiča, v starosti 29. let.

— **Iz Arje vasi pri Celju.** Dne 21. novembra 1915. je tu umrl mladenič M. Rak, posestniški sin in član požarne brambre v Arji va-si. Šel je v Galicijo 16. marca m. l. že bolan; tam se je še bolj pre-hladil in je po dolgi, mučni bolezi-ni 21. novembra zapustil žalostne; očeta, mater in sestro. Bil je šele 30 let star ter ponos požarne brambre. Bodi mu domača zemlja lahka!

— **Otroka v peči sežgala.** V Cel-ju je kuharica Terezija Hangler svojega lastnega otroka položila v peč in ga sežgala.

— **V ujetništvu sta se našla** brata Gruden, sina ugledne Grudnove rodbine iz Spodnje Hudinje pri Celju. Praporščak 4. bos. - herceg. pešpolka Marcelj Gruden je bil dne 2. aprila na severu težko ran-jen in je tako prišel v rusko u-jetništvo. V bolnišnici v Kijevu je ozdravel, potem pa so ga čez Mos-kvo odpeljali v Penzo, nedavno pa prestavili v Caricin. Medtem je bil odšel doma brat mu Mirko, kot enoletni prostovoljec 17. pešpolka v vojske. V hudem boju je bil tudi Mirko na severnem bojišču dne 13. septembra ranjen in vjet. Zdravil se je Čerkasu, od tam so ga pa prepeljali čez Voronež v Caricin. Lahko si predstavljamo čustva, ki so prevečala oba brata, ko sta se nenadoma znašla globoko v južni Rusiji, kot vjetnika si-ecer, toda zdrava. Takih redkih slučajev, kakor je popisani, se go-tovo tudi v svetovni vojni pripeti le malo. Brata Grudna sta vsa srečna brzajavno obvestila svoje stariše o nepričakovanem svide-nju.

— **Duhovniške vesti in lavan-tinske škofije:** Častniti g. Franc Letonja, župnik pri Sv. Joštu na Kozjaku, je bil 24. m. m. poklican kot vojni kurat k vojakom. Za župnika na Gornji sv. Kungoti je imenovan čast. gospod Mihael Kos, provizor istotam.

— **Častno svetinjo** za 40letno zvesto službovanje je prejel g. Fr. Žiher, nadučitelj v Vurbergu.

— **Mesto Celje** je dobilo rekvizi-cijsko pravico za krompir, jajca in mleko v celem celjskem politi-čnem okraju.

— **Vesti od spodnještajerskih pol-kov.** Stotnik Franc Zwirn 26. do-mobranskega pešpolka je dobil vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo. — Pri domo-branskem pešpolku šte. 26, ki se sme s ponosom prštevat med naj-hrabbrejšje v armadi, je bilo doslej odlikovanih 86 častnikov in 554 mož, 112 mož je pa za odlikova-nje še predlaganih. — S srebrno hrabrostno kolajno je bil odliko-van četovodja 47. pešpolka Val-entin Klemenčič. Isto (malo) hra-brostno kolajno sta dobila pešca 47. pešpolka Jože Lašič in Karol Sokol. — Duhovniški zaslužni kri-žec 2. razreda na belo - rdečem traku je dobil vojni kurat v re-zervi 47. pešpolka Beno Kobal.

— **Maribor.** (Zima.) K marsi-kakšnji drugi nadlogi, pride letos še zgodnja zima z neprimerno ostrim mrazom. Snega je bilo v niži-nah doslej sicer še zelo malo, pri-tisnil je pa, kljub solnčnemu vre-menu, kakor rečeno, oster mraz, ki je dosegel že do 12' pod ničlo. Da je stvar še bolj neprijetna, vlada po celem mestu velike po-manjkanje kuriva, drv in premo-ga. Tudi za denar ni skoro dobiti ničesar. Ni to sicer krivda sploš-nega pomanjkanja večjih zalog, pač pa pomanjkanje voznih sred-stev, t. pr. pripreg. Kdor ima do-bro, suho stanovanje, ta bo še ne-kako preстал, težje pa bode onim, kateri bivajo zunaj v predmest-jih ali pa po vaseh, to so zlasti naši begunci.

— **Zasebne brzajavke** so zopet dopuščene na južnem Štajerskem, dalje v stolicah Zagreb. Varaždin in Belovar.

PRIMORSKO.

— **Italijanska granata je ubila** dne 18. novembra desetnika Iva-na Faldič, ko je opravljal službo opazovalca. Bil je vrl Istran in vsem drag tovariš. Zato vsi žalu-jemo za njim. Večno mu plačilo v nebesih! V imenu tovarišev: An-ton Lipovšek.

— **Goriška Italijan zahteva** pol-polno uničenje Gorice. "Neue Freie Presse" poroča, da je neki Vincí rodom iz Gorice, katerega stejejo sedaj v Milanu za svojega someščana, poslal na načelnika i-talijanskega generalnega štaba Cadorna brzajavko, v kateri zahteva od italijanskega armadnega vrhovnega vodstva, naj se pri ob-streljevanju Gorice nikakor ne o-zira na čustva goriških Italijanov in naj ima pred očmi, da je boljše vkorakati v razdejano italijansko mesto, kakor pa v avstrijsko. Vse italijansko časopisje priobčuje to Vincijevo brzajavko. Vincí je predsednik v Italiji bivajočih ir-redentističnih begunciev.

— **Osebna vest.** Namestništev-ni svetnik in voditelj okrajnega glavarstva v Pazinu, Ivan Šorli, je stopil v stalen pokoj. Imenovan je za dvornega svetnika.

— **Primorske zadruge in III. vojno posojilo.** Goriška zveza go-spodarskih zadrug in društev po-roča, da so podpisale zadruge in njeni člani na Goriškem, kolikor ji je doslej znano, 323,000 K voj-nega posojila. In sicer so podpisa-le Zveza in zadruge 99,000 K, člani zadrug pa 283,200 K. Pri tem

je treba vpoštevati, da se nahaja ozemlje 26 zadrug v po sovražni-ku zasedenih krajih, 14 pa po-polnoma v neposredni bojni črti, vsled česar so morale zadruge pre-kiniti svoje poslovanje. To je pri-bližno polovica zadrug, ki so včla-njene pri Zvezi, med njimi naj-močneješe posojilnice v gorah. — Kak duh preveva člane goriških zadrug, sledi naj iz sledečega pi-sma posojilnice v Črničah: "Čla-ni zadruge so v Črničah—ne vste-vši posojilnice — dali 8900 K voj-nega posojila, v Batujah in Selu pa 30,000 kron. En sam se je tam udeležil s posojilom 22,000 K. Mi-slimo, da je to izza fronte pač do-volj velika svota, ki kaže naše ve-liko zaupanje na našo nepremag-ljivost. — Ravno pred par urami sem gledal na bojišče — Italijan strelja še ravno na tista mesta, kakor v začetku junija. Trdno u-pam, da bomo o Božiču 1915 pisa-li na Goriško zvezo v Gorico in ne več v Ljubljano."

— **Zastrupila se je v Trstu** 22-letna Marija Taboga. V pismu, v katerem prosi svoje stariše za od-pušcanje radi svojega čina, pripo-minja, da "sama ne ve, zakaj gre v smrt."

— **Pri laškem bombardiranju Go-ric** ni eksplodiralo 52 granat. Temu se je zahvaliti, da Gorica ni popolnoma zgorela.

— **Umrli je za ranami,** zadoblje-nimi v junaškem boju na jugo-zapadnem bojišču praporščak Ru-dolf Miklavič. Pokojnik je bil sin bivšega župana v Kobaridu in de-želnega poslanca, ter brat rezerv-nega kadeta Frana Miklaviča, ki je bil svoj čas od vojaške oblasti izkazan med mrtvimi, a se nahaja ranjen v vjetništvu v Moskvi. Sedaj umrl junak je bil šele 21 let star.

— **Vrta slovenska žena** je umrla pri S. M. Magdaleni v Trstu, gos-pa Terezijo Stubel. Vzgojila je svoje otroke v narodnem duhu in povsodi je dajala zgled rodoljub-ne žene. S ponosom se je odala ob vsaki priliki v narodno nošo tr-žaskih okoličank.

— **Najtežja fronta svetovne vojne.** Švedski generalaštabni stotnik Gada je obiskal soško fronto in se je o svojih vtisih na tem boji-šču izrekel tako-le: "Svet niti ne pojmi, kaj tu izvršujejo avstrijski vo-jaki. Najtežja fronta svetovne vojne je italijanska fronta. Ne-premagljiva vztrajnost in od-pornost teh vojakov se ne more dosti občudovati." — Ti občud-o-vanjavredni junaki so jugoslovans-ki vo-jaki.

— **Velike žablje.**—Dne 22. nov. izročili smo hladni zemlji truplo pok. župana Franca Trohe iz Vel. Žabelj. Pokojni Troha ni bil na-vaden človek. S pridnostjo, čebe-lično pridnostjo je deloval, kjer je bilo treba: kot župan, predsednik kr. šol. sveta, član cestnega odba-ra in odbornik raznih društev. Dasi ne šolan, povsod se je du-ševno visoko, tako da je kot trden in jeklen značaj, ter prepričan na-prednjak blagodejno uplival na svojo okolico, na svoje soobčane, ki so mu pa tudi brez izjeme vsi zaupali. Za zdajšnje razmere veli-časten pogreb je pokazal, kako je bil pok. Troha čislán in spoštovan. Troha je umrl star komaj 47 let. R. I. P.

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

K 100 velja sedaj samo \$14.00, K 50 samo \$7.20 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VAŠKI POHAJAČ.

Povest. — Spisal Podgoričan.

Dražba je bila. Za našim umrlim župnikom so prodajali pohištvo in druge premične stvari, med temi tudi knjige. Za malo drobiža sem bil tudi jaz nakupil nekaj starih knjig in za nameček še dobil zvezek iz navadnega pisalnega papirja, katerega je bil pokojni gospod župnik lastnoročno sečil in obrezal. Na prvi strani je bilo umetelno zapisano: "Chronica parochiae in Bono Campo," t. j. zapiski o župniji v Dobropoljah. Vesel sem bil, ko sem prečital naslov, saj mi je povedal, da je na teh listih kos zgodovine domačega kraja. Komu pa ni drag domači kraj?

Nekega zimskega dne sem listal v zapiskih kronike in čital odstavke za odstavkom. V šolah pridobljena latinščina mi je zadostovala, da sem razumel vse, zlasti zato, ker knjiga ni pisana v posebnosti težki latinščini, marveč so izrazi prav domači in lahko umevni. Na strani 57. te pisane kronike slove odstavke: "Die III. ante Kalendas septembris anno MDCCCLXIII. mortem obiit Hieronymus Hlebee, vulgo "Vaški pohajač," interemptus ab iratis hominibus, quia vicum Korita furore actus delevit incendio," to je: "Dne 30. avgusta l. 1863. je umrl Hieronim Hlebee, po domače "Vaški pohajač," usmrčen od razsrjenih ljudi, ker je vas Korita požgal v besnosti."

Ko prečitam ta odstavek, spominim se čudne, že zastarele zgodbe, ki se je zgodila v naši Krajini. V naslednjih vrstah podajam vso zgodbo, nič več, nič manj, kakor se je zgodilo, in po resnici tako, kakor je bilo.

I. Bilo je leta 1862. Vedro poletno nebo se je razpenjalo nad našo ljubo Krájino, in sonce je razgrevalo gola, skalnata rebra, da je kar od tal žehla vročina. Dan je bil tak, kakor jih ima Krájina v vsakem poletju preveč: vroč in suh; v zraku je bilo polno prahu, kateri se je vzdigal s potov in njiv; v vodnjakih že ni bilo vode, in blatni vaški kalj so že presihali. Vodna golazen se je menda grizla in prerivala za boljše, globočja mesta v kotanjah, zakaj ječanje kukev in stokanje urhov se je razlegalo prav obupno okoli smrdelih kalov. Včasih je potegnil suhi vzhodni veter ter je napravil še več prahu. V hlevih je mukala žejna živina in pomaljala suhe jezike iz gobca, kmetje so se pa ozirali na nebo, ni-li kje kaka meglica, ki bi prinesla zaželenega dežja. Na poljih je bilo malo ljudi, saj niso mogli vstrpeti zaradi neznoznih vročin; sedeli so v senci okoli domov in spali, ali pa kaj lahkega opravljali. Stari dedci so sedeli v družbah, kadili in se prepirali, ali bode skoro deževalo, ali bode suša še dalje pritiskala. Uganili so, da se morda še tista voda posuši, kar je je po kalih, in jo bodo torej smorali iskati ljudje v podzemeljskih jamah ali pa v Krki, če bodo hoteli hraniti sebe in živino.

V Koritih, veliki vasi v ravnini, je ležal na smrtni postelji imoviti kmet Trznar, katerega je čakala le še krsta in jama na tem božjem svetu. Vedeli niso, kakšna bolezen ga je vrgla na posteljo, samo to so za trdno vedeli brez ranocelnika in ranarice, da ne bode tlačil več trave, da ne bode več pil vina, da stori le še pot iz hiše v jama. In blizu tako se je zdela Trznarju samemu, saj je sam prosil gospoda, in po njegovi lastni želji se je spisal oporoka.

V rebri za vasio je tistega popoldne ležal pod košatim hrastom človek, nekaj časa vznak, nekaj časa na trebuhu. Često je zamahnil z roko po zraku ali se je pa oplazil po obrazu, če je muha sedla nanj, ali je kaka mravlja poskušala svoje čeljusti na njegovi koži. Pogum proti takim sovražnikom si je vneval s krepkimi kletvicami.

Nekaj posebnega je bilo na tem človeku, za naše kraje je bil skoro ptuj. Prvič je bil kosmat, kakoršen ni bil nikoli v vsaj Krajini razven kakega učitelja, in v delavnik je bil v poletnem času oblečen v telovnik. Kdor bi ga ne bil poznal, mislil bi bil, da je kak ptujec, ki išče službe po teh krajih; po zanemarjeni zunanosti bi pa bil sodil, da je kak potepuh ali bežeč ali kaj drugega, ki se klati

okoli in v vročini polega v sencah. Vešče opazovalca bi motilo samo to, ker ni imel pri sebi niti vreče, niti malhe, niti palice, kar bi naznanjalo nekoliko njegove obrt.

Včasih se je nekoliko privzdignil in se ozrl na vas. Toda čudne misli so ga menda pri tem navdajale, zakaj temni obraz se mu je srdil, stiskal je pest in žugal...

Tako je ležal in kradel Bogu čas kake dve ali tri ure. Solnce je že zdavnaj storilo pol dnevnega pota, vročina je ponehala, po vseh so zatrobili pastirski rogovi. Kmalu opazi naš znanec na nasprotnih rebrih črede in zasliši mukanje goved in žvenkljanje zvoncev.

Ta čas nekako pride po stezi iz vasi ženska in krene v reber. Naradni jerbašček je pričal, da gre kam v drugo vas ali kamor koli, za nas je to brez pomena. Spešno je hitela po stezi in zrla predse v tla in je na videz nekaj premišljevala ali pa molila. Ker se ni ozirala, ni opazila v senci človeka prej, dokler ni prišla vstrice njega. Ko ga pa opazi, zdrzne se osupla in upre oči vanj. Spozna ga takoj, ustavi se, sklene roki in izpregovori:

"Lej ga, Jeroma! Kaj počneš? Kaj ležiš in se dolgočasíš? Domov pojdi, očetu drže svečo!"

"Da bi te vrag! Ali sem te vprašal, baba, po čem so suhe trske ali kalj?" razjezi se naglo odgovorjeni in se urno skloni.

Žensko je menda surovo govorjenje užalilo. Zavrne ga z jezo in nevoljo:

"Lej ga! Mislija sem, da si vendar že pametnejši. Saj si človek. Pojdi k očetu in moli, moli! Saj očeta ne vidiš nikdar več!"

"Ti pr... čarovnica, ali me boš ti učila, kaj je prav, kaj ni? Izgubi se, da te ne vidim!"

"Duša brezbožna, oče umira, i-di k njemu, ako imaš kaj srca, ako si še kristijan!" prijavljenska ježno in mu zažuga.

Takrat se pa v senci ležeč človek pobere na noge.

Ženska spozna, da je razkačen, in nato hitro zbeži po stezi. Ta stori nekaj korakov, potem ji pa zažuga grozeč ji:

"Čakaj, tega ne pozabim, da si se obme izpodtaknila, ko sem v senci ležal! In ti še rečem, da ne brusi jezika, sicer bodeš o priliki pogledal, kake korenine ima, ker ne more pustiti nikogar v miru!"

Ženska morda ni slišala te grožnje, zakaj v groznem strahu je bežala, da ji je kar sapa pohajala in se niti ozreti ni upala.

Jerom — tako ga je poklicala ženska — se obrne in pogleda v ravnino in vas, ki je stala takoj pod rebrijo. Nekaj časa tako stoji in nekaj premišlja, potem pa reče polglasno predse:

"Ne grem, ne grem, naj se stegne stari, če je že! Prej se nisva mogla videti, zakaj bi se sedaj dolgočasil, gledajoč ga, kako se vije — — — Oče! — kaj to meni? — Sem-li mar jaz kriv, da je moj oče? — Sem mu li kaj dolžan? — Ničesar! — Sem mu li kaj prizadejal? — Ničesar! — In vendar — ni me mogel trpeti! Preziral me je, zaničeval, podil iz hiše! Hu! Tega ne morem pozabiti! Hu! Tega ne, nikdar, nikdar..."

In morda je bil glas vesti, ki mu je kakor daljni odmev dejal: "On je tvoj oče, tvoj rodni oče!"

"Ne, tak človek ni oče!" sikne strastno in stisne pest.

Potem pa naglo odide po grmovju, govoreč s seboj in mahajoč z rokami. Gredel pogleda v možnjico, koliko ima še denarja. Razudano veselje mu zaigra v obrazu, ko je sešel denar. Mnogo ni bilo, a vendar zadosti, da zamori vzbujeno vest, ki se mu oglašala v prsih. Hitel je, kakor bi bežal pred kom. Kmalu dospel v ravnino in potem hiti po stezi med njivami. Dolina se oži čimdalje bolj, gore se bližajo druga drugi, in čez pol ure pride v samotni jarek. Še nekaj minut mine, in Jerom se ustavi pred neprijazno hišo. Suha smrekova vejica je pričala, da se v tej hiši toči vino in žganje.

V veži se srečata z gospodarjem.

"Hoho, Jerom, ti tukaj? Kudi hodiš? Tako te iščejo, kakor stružko ranarico."

"Kdo me išče?" "Brat je bil tukaj, sestra je po tebi vprašala, in neki deček, kaj vem, čegav, hotel te je imeti. Pravijo, da je tvoj oče hudo na koncu."

"Pravijo? No, naj le bode! Čampelj prinesi vina, prinesi, če ga imaš, če ne pa žganega!"

"Imam — za denar!" reče z izvestnim glasom krčmar Čampelj in od strani pomeji Jeroma.

"Za denar! Kako pak? Kaj misliš, da pijem vboigame? Prinesi, vse plačam, ako pa ne, piši! Čul sem, da predno mineta dva dneva je Trznarjeva hiša moja."

Čampelj neverjetno zmaje, potem pa vendar gre v klet. Jerom pa stopi v zadušlo sobo. Pri živimi mizi je sedel pivec. Na pozdrav vstopivšega Jeroma izpregovori:

"Héhé, bratec, od kod pa ti? — Na! Pij! Izplakni si malo zapraseno grlo, da lože poveš, od kod in kam, in koliko ti nese beraštvo!"

Govoreč porine polni kozareček na vogel.

"Pij plačano blago, zaslužen blago, dobro žganje!"

"Kdo pa si ti, malhar, da mi praviš — bratec? Kdo si?" pravi Jerom srdit, da ga berač primerja sebi.

"Héhé — kdo? Kaj sem? Velik gospod — berač!"

(Dalje prihodnjic.)

Ameriške vesti.

Konvencija premogarjev.

Indianapolis, Ind., 17. jan. — Iz raznih krajev so pričeli prihajati semkaj delegatje zveze United Mine Workers of America, da se udeležijo konvencije, ki se prične jutri. Zastopanih bo največ delegatov iz okrajev trdega premoga. Ker poteče letos 31. marca pogodba, ali plačilna lestvica, se bode na tej konvenciji predložilo novo in sicer samo za 2 leti. Premogariji zahtevajo 20 odstotkov izboljšanje plače in popolno priznanje unije.

Veliko naročilo.

Pittsburgh, Pa., 17. januarja. — Bessemer in Lake Erie železniška družba je naročila pri Standard Steel Car Co. 2000 jeklenih tovornih vozov v vrednosti \$2,000,000. Za zgradbo teh vozov se bode potrebovalo 30.000 ton jekla.

Posnemanja vredno.

Byers, Kans., 17. jan. — V tukajšnji naselbini so letos na novega leta dan naredili vsi moški brez izjeme zaobljubo, da ne bodo do 1. januarja 1917 ne kadili, in ne zavžili nobene opojne pijače.

Dosedaj se ta zaobljuba vestno spoštuje. Kdor bi isto prekršil, mora plačati \$5.00 denarne kazni.

Mrs. Pankhurst zopet v Ameriki.

New York, N. Y., 15. jan. — Znana angleška sufragetka Mrs. Emmeline Pankhurst je došla zopet semkaj. Naseliška oblast je pa ni hotela takoj izpustiti, ker je bila v Londonu že enkrat obsojena vsled povzročene nasilstva. Morala je položiti \$10.000 varščine, ter obljubiti, da ne bode delala tukaj nikakih nemirov.

Skupno v smrt.

New York, N. Y., 14. jan. — Že pred 14 dnevi je naročil 83 letni George Batum, stanujoč na 433 W. 15. St. pri nekem pogrebniku dve krsti, zase in za svojo 81 letno ženo. Danes o našli oba v svojem stanovanju zadušena s plinom. Krste sta plačala z zadnjim prihrankom, kajti v žepu starega samomorileca so našli samo še 21 centov denarja. Pokopali ju bodo skupno v enem grobu.

Velika nesreča na železnici.

Winnipeg, Man., 13. jan. — Ko je vozil večeraj nek tovorni vlak proti Brandonu, Man., je zadel ob delavski vlak na katerem se je nahajalo 60 mož, ki so bili zaposleni pri kidanju snega. 17 delavcev je bilo pri tem na mestu ubitih, 15 pa nevarno ranjenih. Ko se je ta nesreča pripetila je bilo 46 stopinj mraza pod ničlo.

Lansko leto (1915) se je v Zedinjenih državah izgotovilo 700.000 več motornih vozov, kakor pa leto prej. Skupno število novizdelanih motornih vozov je znašalo 1,808,441, katere se je prodalo za \$11,925,295 ali za \$10,000.000 več, nego leta 1913.

SMEŠNICE.

Lahkomiselni otroci.

Stari Izak svojemu sinu: Moric, Moric, strašno si lahkoumen! Suknjo, ki jo imaš, je nosil tvoj ded sedem let; jaz sem jo nosil potem še pet let; ti pa jo nosiš šele tri leta, pa si že vso raztrgal. Sramota!

Moderni pisci.

A: Kdo je oni gospod z dolgimi lasmi in strašno dolgočasnim obrazom?

B: Jako zaslužen slovenski pisatelj.

A: Kaj pa je spisal?

B: S kritikami je ubijal tovariše.

Logično.

A: Kako zamoreš vendar trditi, da so Prusi in Rusi en in tisti narod?

B: "Prav lahko. To je jasno in naravno. Ako prideneš besedi Rus še črko P, pa boš dobil Pruse in Ruse v eni besedi."

Zadovoljen.

Mr G. D. Stonich je sedaj popolnoma zadovoljen, odkar je zadobil zopet zdravje. O tem se izraža sledeče: "Želim se Vam prav pristržno zahvaliti za vaše dragoceno zdravilo, Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ki me je popolnoma ozdravilo; vsled tega priporočam to vino vsakomur, osobito pa še premagarjem in vsem onim, ki trdo delajo. Jaz nisem mogel niti jesti, niti spati; odkar sem pa pričel jemati to zdravilo, lahko jem in tudi dobro spim: jaz sem torej zadovoljen. G. D. Stonich, box 135 Winkleman, Ariz." Slabo spanje je navadno vzrok kake nepravilne v prebavnih organih, osobito kadar izgubi človek tek do jedil, ali če ima zapoko. V takih slučajih bi morali vedno jemati Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. V boleznih ki so v zvezi z zabasanoostjo (zapoko) slabo prebavo in napenjanjem vam bo to vino ajprej pomagalo. Cena \$1.00 Dobiva se v lekarnah. Jos. Triner, izdelovalec. 1333—1339 So. Ashland Ave, Chicago, Ill.

Trinerjev Liniment deluje uspešno pri odpravi revmatičnih in živčnih bolezni, pri prehladu in kadar ste preveč utrujeni. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

(Advertis.)

Pozor Slovenke!

Potrebujemo več izurjenih šivav pri izdelovanju ženskih slannikov. Dela se polne ure. Pri nas se živa dobro in čiste kite. Dela dovolj. Mi smo povišali plačo pri šivanju za 75 odstotkov. Pridite kar pripravljene na delo!

THE FRANKLIN HAT WORKS,

213 Institute Place, blizu Chicago Ave. Chicago, Ill.

(Advert. 2—3—16.)

Ugodna prilika.

NA PRODAJ

je 280 akrov obsegajoče zemljišče, posebno prikladno za živinorejo, osobito za rejo in prodajo mul. Dobri pašniki za goveda in ovce. Svinjerejo je pri tem še posebej priporočati. Čez to farmo teče potok in raste izborna na nji raznovrstna klaja za živino, koruza i. t. d. — Zdravo podnebje. Šole, cerkve, i. t. d. Blizu železniške postaje sredi novih farmerskih naselbin, ki vedno rabijo konje in goveda. Med Mobile in Pensacola. Surovo maslo in jajca se ondi vedno lahko proda. Na prodaj so tudi manjše parcele.

Pišite za nadaljna pojasnila na Math Cesar,

1900 W 22nd St., Chicago, Ill. (Advert. 1—4)

United Undertaking Co.

POGREBNIKI

Podjetje, s katerim se v avstriji tudi Slovenci.

Na vogalu Union & D. St., Pueblo, Colo.

Se priporoča Slovincem za blagobno naklonjenost. 2.17.16

AKO

hočete zvedeti za naslov kakega Vašega sorodnika, znanca in prijatelja,

AKO

imate na prodaj kako zemljišče, farmo, trgovino ali hišo,

AKO

hočete — da bode Vaša trgovina, ali podjetje še bolj napredovalo:

OGLAŠUJTE

v največjem slovenskem tedniku v

"GLASILU K. S. K. JEDNOTE!"

Stavbinsko in posojilno društvo "SLOVENSKI DOM"

Chicago, Ill.

Domače podjetje. Ustanovljeno in inkorporirano po zakonih države Illinois.

Sprejema hranilne uloge in posojuje denar na posvetva in na delnice tega društva. Delnice se plačujejo po 25c na teden in vrednost vsake delnice naraste v teku 6 let in 4 mesecev na \$100.00 (sto) dolarjev.

Rojaki! Poslužite se tega izbornega načina pri hranjevanju! Rojaki izven Chicaga! — Pišite za pojasnila!

Louis Duller, predsednik.

Jos. Steblay, tajnik,

1840 W. 23. St.

Frank Banich, blagajnik.

Vsem Slovincem in Hrvatom priporočam mojo gostilno

"Hotel Flajnik",

3329 Penn Avenue,

v kateri točim vedno sveže PIVO, ŽGANJE, VINO IN RAZNOVRSTNE DRUGE PIJAČE.

Priporočam se cenjenemu občinstvu v najobilnejši obisk. — Vsi znanci in neznanci vedno dobrodošli!

NA SVIDENJE!

GEO. FLAJNIK, LASTNIK, 3329 Penna Ave. . . Pittsburgh, Pa.

Imam v zalogi

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1916

Iztis (6 knjig) stane po pošti \$1.50. Sprejemam tudi udnino za leto 1917, ki znaša kakor vedno za Ameriko jeden dolar.

Kedor naroči knjige, ali pa vplača udnino za prihodnje leto, ta dobi proti doplačilu 30c trideset kvadratnih čevljev veliki stenski zemljevid vojskujočih se držav, ki je jako natančno izdelan.

ALOIS SKULJ,

P. O. Box 1402 — New York, N. Y.

"ČAS", edini slovenski mesečnik, kateri izhaja na 36 straneh vsak mesec in velja za vse leto samo en dolar — Posamezne številke 25c.

Naslov:

"Čas", 2711 S. Millard Av., Chicago, Ill.

Barbara Stajdohar

807 Chicago St., Joliet, Ill.

(blizu slovenske cerkve)

se priporoča Slovincem in Hrvatcem za izdelovanje kit. Iste delam iz česanih ali izpadlih las. Dalje izdelujem iz las ženske in moške verižice za ure, prstane razne cvetlice in druge okraske, primerne za božična darila. Rojaki, podpirajte rojakinjo! (Adv. 11. 17. 15. — 2. 17. 16.)

Dr. Martin J. Ivec

Slovenski zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St.

Corner Clay St.,

JOLIET, ILL.

Urad zraven slov. cerkve.

Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—8. Chicago telefon: 4295.

Dom 2192 L.

Frank Petkovšek

730 Market Street

WAUKESHA, ILLINOIS.

Zastopnik raznih parobrednih družb. Pošilja denarje in stare domovine in praviha notarske posle.

Se topla priporoča Slovincem v Waukesha in okolici.

TEL.: CANAL 607.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA

MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY

1816 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Pozor gospodinj! Ako rabite pri gospodinjstvu sveže mleko, dobro sladko, ali kislo smetano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, (Butter) oglašite v moji mlekarni.

Jaz prodajam mleko, ki je pastirizirano; dobivam ga naravnost od farmerjev. Mleko je preje natančno preskušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarn; toraj garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko take vrste je posebno priporočati otrokom rejencem.

Mleko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času.

Za obilna naročila se topla priporočam:

FRANK GRILL,

slovensko-hrvatski mlekarnik

Telefon: 617 R.

LOUIS M. PTAK

oblastv. potrjeni

POGREBNIK

210 St. Marks Street

PERU, ILL.

Se topla priporoča rojakom Slovincem v Peru, La Salle, Oglesby in Depue, Ill., za oskrbo pogrebov. Jaz sem rodom Ceh in sem edini pogrebnik v tem kraju ter okolici, ki je tudi član K. S. K. J. Na razpolago imam vedno ambulanten voz, ter kočije za razne prilike: poroke, krstije, itd. Člani podpirajte člani!

Važen nasvet

Ako ste v zadregi,

da morda potrebujete

ODVETNIKA ALI ZAGOVORNIKA